

**TOKİ
ANADOLU LİSESİ**

**İSLAM TARİHİ
VE
MEDENİYETİ**

**HAZIRLAYAN
HÜSEYİN GÜNDÜZ**

İSLAM TARİHİ VE MEDENİYETİ

İSLAMİYET'İN DOĞDUĞU SIRADA DÜNYANIN GENEL DURUMU

Avrupa

- ⇒ Kavimler Göçü'nünde etkisi ile Roma İmparatorluğu ikiye bölünmüş kıtada siyasi birlik bozulmuştur.
- ⇒ Romalıların barbar olarak niteledikleri kavimlerin Avrupa'yı istilası ile birlikte Frank, Burgot, Vizigot ve Ostrogot gibi barbar devletler ortaya çıkmıştır.
- ⇒ Avrupa Hun devleti yıkılmış yerine Macaristan merkezli Avar Devleti kurulmuştur.
- ⇒ Feodalite siyasi yönetim şekli haline gelmiştir.
- ⇒ Skolastik düşüncenin de etkisi ile Kilise en güçlü kurumdur.
- ⇒ En yaygın din Hristiyanlıktır.

Afrika

- ⇒ Aden körfezi ile Kızıl Deniz sahili arasındaki bölgede Habeş krallığı hüküm sürmektedir.
- ⇒ Kuzey Afrika ve Mısır'da Bizans egemenliği hüküm sürmektedir.

Asya

Asya kıtasında bulunan üç devlet bilinen dünyanın da siyasetine yön vermekteydi. Bu devletler:

BİZANS DEVLETİ:

Suriye, Filistin, Kudüs, Mısır, Anadolu ve Balkanlar'da Tuna nehrine kadar hâkim olan devletin başkenti İstanbul'dur. İran merkezli Sasani devleti ile Macaristan merkezli Avar devleti ile mücadele halindeydiler.

Ortodoksluğun koruyucusu ve yayıcısı konumundadır.

Helen kültürü, Roma Hukuku ve Hristiyanlık toplumsal birliği sağlayan temel unsurdurlar.

Hanedanlarca yönetilen devletin en parlak dönemi *Jüstinyen hanedanı dönemidir*.

İslamiyet'in doğduğu sırada en güçlü Hristiyan devlet konumunda olan Bizans Devletinde Herakliyus sülalesi iktidardadır.

SASANİLER

İran merkezli devletin başkenti Medain şehridir.

Akhunlara karşı Göktürklerle işbirliği yaparak bu devletin yıkılmasında rol oynadılar.

Göktürk ile Bizans ittifakı karşısında Bizans'la tam 19 yıl sürecek olan savaşlar devletin Hz. Ömer döneminde yıkılmasına neden olacaktır.

Zerdüşlük Sasani Devletinin temel inanç sistemini oluşturmaktadır.

KÖK TÜRK DEVLETİ

Orta Asya'nın en güçlü devleti konumunda olan Göktürkler İslamiyet'in yayıldığı sırada Doğu ve Batı diye ikiye ayrılarak siyasi varlıklarını devam ettirmekteydiler.

Yaygın din Gök Tanrı dinidir.

Kendi dönemlerine göre sosyal sınıf farklılıklarının ve kölelik sisteminin olmaması dikkat çekmektedir.

Hindistan'da Racialık ve Kast sisteminin etkisi ile siyasi birlik kurulamamıştır. İslamiyet'in doğduğu sırada bölgede güçlü bir devlet bulunmamaktadır. Veda dini en hâkim dinsel inaniştir.

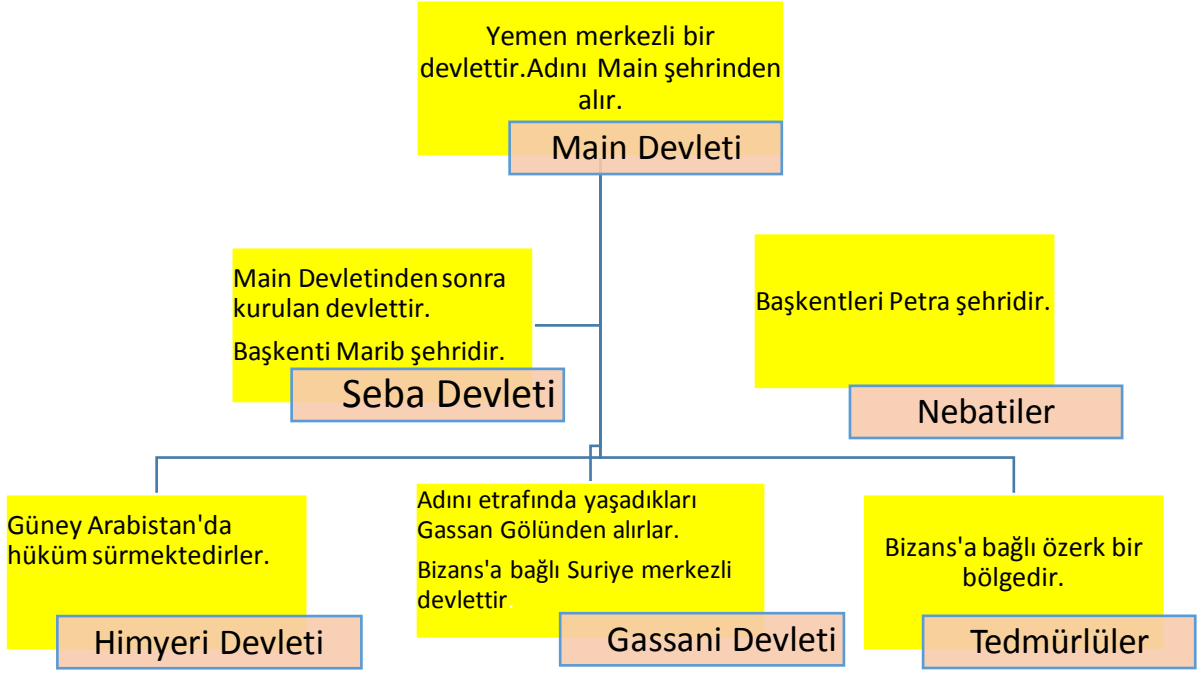
İslamiyet'in doğduğu sırada Çin'de Sui hanedanı işbaşındaydı. Taoizm, Konfüçyüsçülük ve Budizm hâkim dinlerdir.

İslamiyet'in doğduğu sırada güçlü bir siyasi yapının olmadığı Japonya'da tabiat kuvvetlerine tapınmayı esas alan Şintoizm hâkimdir.

İSLAMİYET ÖNCESİ ARAP YARIMADASI

SİYASİ DURUM

- ⇔ Asya'nın güneybatısında yer alan yarımada'nın doğusunda Basra Körfezi; batısında Kızıl Deniz; kuzeyinde Filistin ve Suriye; güneyinde ise Umman Denizi bulunmaktadır.
- ⇔ Yarımada'nın en önemli merkezleri **Necit, Hicaz ve Yemen**'dir.
- ✓ **Yemen:** Yarımada da yaşamaya en elverişli bölgedir. Tarım ve deniz ticareti için uygun bir konumu bulunmaktadır.
- ✓ **Necit:** Çöllerle kaplı bir bölgedir.
- ✓ **Hicaz:** Kâbe'den dolayı dini merkez kabul edilmektedir.
- ⇔ Siyasi birliğin olmadığı yarımada da küçük devletçikler hâkimdir. Bu devletlerden bazıları şunlardır.
- ☞ **Güneyde:** Main, Himyeri, Seba
- ☞ **Kuzeyde:** Gassaniler, Nebatiler, Amelika, Tedmür ve Hireliler
- ☞ Hicaz bölgesinde bulunan Mekke, Medine, Taif ve Hayber şehir devletleri özelliğindedir.

Siyasi birliğin sağlanamama nedenleri

- ✓ Arapların kabileler halinde yaşamaları ve göçebe ağırlıklı hayat
- ✓ Bizans ve Sasani baskıları
- ✓ Kabileler arasında meydana gelen kan davaları ve rekabetler
- ✓ Farklı dinsel inanışlar

SOSYAL ve EKONOMİK HAYAT

- ☒ İslamiyet öncesi Arabistan'da kabilecilik ön plandadır. Şehir yönetiminde kabileler söz sahibiydi. Kabilecilikte kurallar ataların adetlerine göre şekilleniyordu. Toprakta özel mülkiyet yoktu. Otlaklar, su kaynakları kabilenin ortak malı konumundadır. Her Arap kabilesinin **şeyh** ya da **seyyid** denilen reisi vardır.
- ☒ Kabileler arası kan davaları sosyal ve siyasi birlik kurulmamasındaki en önemli etkenidir. Su kaynaklarının azlığı, çöl yaşamının zorluğu, yiyecek sıkıntısı gibi nedenler kabileler arasındaki rekabet ve kavgaların sebepleridir.

- ⊗ Yarımada hâkim olan çöller nedeniyle göçebe hayat yaygındır. Şehirde yaşayanlara medeni; çölde yaşayanlara ise bedevi denirdi. Bedeviler göçebe olarak yaşarlar ve hayvancılıkla uğraşırlardı. Medeniler ise tarım ve ticaretle uğraşırdı.
- ⊗ Halkın temel geçim kaynağı kervan ticaretidir. Kervan ticareti daha çok Yemen, Mısır ve Suriye ile yapılmaktadır. Kervancılık Arabistan'ın güneyine gelen İpek ve Baharat Yollarına bağlı olarak gelişmiştir. Yazın Suriye'ye kışında Yemen'e kervan ticareti yapılmaktadır.
- ⊗ Mekke din, ticaret ve kültür merkeziydi. Mekke'de Suku Ukaz ve Zülmecaz Panayırı düzenlenirdi.

Panayırarda yapılan alışverişler ve Kabe'deki putların ziyaret edilmesi siyasi birlik kuramayan Arab Yarımadasında kültürel birlikteliğin kurulmasına neden olmuştur. Panayırın bu özelliği Yunan Medeniyetindeki olimpiyatlara benzer.

- ⊗ Toplum hürlükler, orta tabaka olarak adlandırılan mevali ve köleler olmak üzere sınıflara ayrılmıştır. Mevaliler kölelere gibi alınıp satılmaz fakat hürlükler gibi de hakları yoktur.
- ⊗ Erkek egemen toplum yapısının görüldüğü bölgede çok eşle evlilik hâkimdir.
- ⊗ Asalete önem verilen toplumda kölecilik gibi yaygın olan bir diğer hastalıkta kadına ve kız çocuklarına değer verilmemesidir. Kadınların miras hakkı olmadığı gibi bazen kız çocukları da diri diri gömülerek öldürülmüşlerdir. Kölecilik anlayışı ve kadına değer verilmemesi sosyal adaletsizliğin en önemli göstergesidir.
- ⊗ Hitabetin ileri olduğu Arap toplumunda **Eyyamül Arap** denilen sözlü Arap tarihçiliği de gelişmiştir. Ukaz Panayırı sırasında düzenlenen şiir yarışmalarında kazanan eserler, Kâbe'nin duvarlarına asılırdı. (Yedi Askı) En önemli şairleri **Imr-Kays'tı**. *Bir insanın mükemmel sayılabilmesi için üç şart aranırdı: **Belagat** (duygu ve düşünceleri açık ve etkili olarak anlatma), **rimaye** (silah kullanma) ve **furusiyeh** (binicilik).*

DİNİ HAYAT

- ↪ Halk arasında en yaygın din **Amr b. Luhay** tarafından yarımada sokulduğuna inanılan **putperestlik**ti.
- ↪ Sayıları 360'ı bulan putlar içerisinde en önemlileri **Hubel, Lat, Menât, Uzzâ, Vedd, Yeûk** ve **Nesr**'dir.
- ↪ Kâbe dini merkez olarak kabul edilmektedir.
- ↪ Arap kabilelerinde haram aylar (Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep) denen aylarda savaşmamaya özen gösterirlerdi. Bu aylarda çıkan savaşlara da Ficar Savaşları adı verilirdi.

ARAP YARIMADASINDA PUTPERESTLİK DIŞINDAKİ DİNLER:

- ✓ **Haniflik:** Hz. İbrahim'in dinidir. Hanifler, Allah'ın birliğine inanırlar, putlara ibadeti reddederler.
- ✓ **Hristiyanlık:** Habeşliler ve Romalıların işgalleri sonucunda Arap yarımadasında yayılan bu din bölgenin kuzeyi dışındaki yerlerde pek yayılamamıştır.
- ✓ **Mecusilik:** Bahreyn ve Irak bölgelerinde Sasanilerin etkisi ile görülmüştür.
- ✓ **Sabiiler:** Yıldızlara tapma olarak ta bilinir. Sayıları çok azdır ve Yemen bölgesinde görülmektedir.
- ✓ **Yahudilik:** Hayber ve Yesrib (Medine) bölgelerinde yaşayan Yahudiler ekonomik anlamda çok büyük güçlerdir.

Mekkelilerin İslam Dinine Karşı Çıkmalarının Nedenleri

- İslamiyet'in insanları eşit olarak kabul etmesi
- İslamiyet'in puta tapmayı yasaklaması
- Putperestliğin önemli bir gelir kaynağı olması
- İslamiyet'in ahiret inancını getirmesi
- İslamiyet'in kabile üstünlüğünü ve kötü alışkanlıkları kabul etmemesi
- Geleneklere ve geçmişe Arapların bağlı olması
- Mekke'nin ileri gelenlerinin ekonomik durumlarının zedeleneneğinden endişe duymaları
- Mekkelilerin geleneklerinden vazgeçmek istememeleri

HZ. MUHAMMED(S.A.V)'İN HAYATI

PEYGAMBERLİK ÖNCESİ

- ⇒ Hz. Muhammed 571 yılının rebiyülevvel ayının 12. gecesi doğdu. Babası Abdullah; Annesi ise Amine'dir. Babası, Hz. Muhammed doğmadan önce; Annesi ise, Hz. Muhammed alt yaşına geldiğinde Ebva denilen yerde vefat etti. Bundan sonra dedesi Abdulmutalib ve amcası Ebu Talib'in yanında yaşadı.
- ⇒ Sütannesi Halime O'na 4 yaşına gelinceye kadar bakmış.
- ⇒ Peygamberimizin Hz. Hatice ile 25 yaşında evlendi, Hz. Hatice ise 40 yaşındaydı.
- ⇒ Hz Hatice ile olan evliliklerinden Abdullah, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Kasım ve Fatıma isimleriyle altı çocuğu olmuştur.
- ⇒ Peygamber Efendimiz 12 yaşındayken ilk kez Arap Yarımadası'nın dışına çıkmış Şam'ın 90 km. kadar güneyinde Busrâ denilen kasabada "Bahîra" adında bir Hıristiyan rahibi okuduğu kutsal kitaplardan edindiği bilgilerle, Hz Muhammed (S.A.V)'in simasından onun son peygamber olduğu fark edince amcasına yaptığı ikazla Şam'a gidilmeden geri dönüldü.
- ⇒ Hıful Fıdül(Fadıllar Yemini): Hz. Peygamberimizin henüz 20 yaşında iken hırsızlık, gasp, zulüm ve haksızlıklara karşı bir tedbir almak amacıyla oluşturdukları kuruma katıldı.
- ⇒ 35 yaşına Kâbe'nin tamiri sırasında Haceru'l-Esved'in yerine konulması sırasında ortaya çıkan anlaşmazlığı çözerek Kâbe hakemliği yapmıştır.

PEYGAMBERLİK

- ⊗ 610 yılında, 40 yaşında İLK VAHİY geldi ve böylece son peygamber olarak Tevhid mücadelesine başladı.
- ⊗ Peygamberimizin yaşadığı olayı Hz. Hatice annemize anlatmış oda akrabası olan Varaka Bin Nevfel'e durumu anlatması ile Varaka' 'Yemin ederim ki sen Peygamber olacaksın keşke ihtiyar olmasaydım ve halkın seni Mekke'den süreceklere zaman senin yanında olup yardımcı olsaydım" demiştir.

⊗ İlk Müslümanlar:

İlk Müslüman kadın	HZ. Hatice
İlk Müslüman çocuk	HZ. Ali
İlk Müslüman erkek	HZ. Ebubekir
İlk Müslüman Köle	HZ. Zeyd

- ⊗ Mekke toplumunda özellikle ileri gelenlerin Peygamberimize karşı çıkma sebepleri:
 - ✓ İslam'ın kölelere bir takım haklar vermesi.
 - ✓ Ekonomik ve siyasi güçlerini kaybetme korkusu
 - ✓ İslam'ın putperestliği yasaklaması

"Onlara: 'Allah'ın indirdiği Kitab'a ve Peygamber'e gelin!' denildiği zaman: 'Atalarımızı üzerinde bulduğumuz yol bize yeter!' derler.

Ataları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yol üzerinde bulunmuyor iseler de mi?"
(Mâide: 104)

- ✓ İslam'ın sınıf farklılıklarına karşı çıkması
- ✓ Asaletle dayalı üstünlük yerine takvaya dayalı üstünlüğü kabul etmesi
- ✓ Ahiret inancının müşriklerce reddedilmesi

- ✓ İslam'ın kabileciliğe karşı gelip ümmet bilincini uygulamak istemesi
- ⊗ Müşriklerin zulüm ve baskıyı arttırması üzerine Hz. Muhammed (S.A.V) Erkam bin Ebil Erkam'ın evinde İslam'ı yayma faaliyetlerine devam etmiştir.
- ⊗ Müslümanlara yapılan işkencelerin artması üzerine Hz. Osman başkanlığında 11 erkek 4 kadından oluşan ve daha sonra Cafer Bin Ebu Talip başkanlığındaki 80 kişilik müslüman grubu Habeşistan'a (Etiyopya) hicret etmişlerdir. Bu sırada Habeş kralı Asmaha (Necaşi)'dir.
- ⊗ Hüzün Yılı denilen yılda Hz. Hatice ve amcası Ebu Talip dünyadan göçmüşlerdir.
- ⊗ Akabe Biatları: Efendimizin peygamberliğinin 11.yılında Medineli altı kişi ile görüşüp onların müslüman olmasını sağlamıştır. Ertesi yıl 12 kişilik grup Akabe denilen yerde peygamberimizle görüştüler. Birinci Akabe Biatı denilen bu görüşmede Medineli Müslümanlar Allah(C.C)'a şirk koşturmak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, yalan ve iftiradan sakınmak ve peygamberimize karşı gelmemek hususunda peygamberimize söz verdiler.

HİCRET (622)

Efendimizin ve Müslümanların Mekke'den Medine'ye yaptığı göçe hicret denir. Bir göçün hicret sayılabilmesi için dini sebeplerle yapılması gerekmektedir.

SEBEPLERİ	SONUÇLARI
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mekke müşriklerinin artan zulümleri ❖ İslam'ın daha geniş alanlara yayılma isteği ❖ Müslümanların can güvenliğinin sağlanmak istenmesi 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Medine İslam Devleti kuruldu. ☞ Hz. Muhammed (S.A.V) hem devlet hem de dini lider oldu. ☞ Müslümanlarla Yahudiler arasında vatandaşlık antlaşması imzalandı. 53 maddelik Vatandaşlık Antlaşması ile Hz. Muhammed, Medine'deki Müslüman, Putperest ve Yahudiler arasındaki ilişkileri düzenledi. ☞ Müslümanlar siyasi bir güç konumuna gelmiş Mekkelilerin Şam ticaret yolu tehlikeye girmiştir. ☞ Muhacirlerle Ensarlar kardeş ilan edilerek müslümanlar arasında sosyal dayanışma artmıştır. ☞ İlk Seriyye birlikleri oluşturuldu. ☞ Hz. Ömer döneminde düzenlenen Hicri takvimin başlangıcı olarak kabul edilmiştir. ☞ Hicretten sonra askeri amaçlı ilk nüfus sayımı yapılmıştır. ☞ Hicretten sonra Mescid-i Nebevi inşa edilmiş yan tarafına da Ehl-i Suffe adı verilen okul yapılmıştır

Medine Sözleşmesi olarak ta bilinen bu Vatandaşlık Antlaşması İslâm tarihinin ilk anayasası olarak kabul edilmiştir.

Kuba Mescidi İslam tarihinin ilk mescididir. Cuma namazının kılındığı ilk yer ise Ranuna vadisidir.

Yapılan Vatandaşlık Antlaşması'na göre;

- a) Medineliler dışarıdan gelecek saldırılara karşı birlikte karşı koyacaklar. **(Hz. Muhammed, Medine'de birlik ve düzeni sağlamak istemiştir)**
- b) Yahudiler, Müslümanlarla aynı haklara sahip olacaklar ve ibadetlerini serbestçe yapabilecekler. **(Bu durum İslamiyet'in hoşgörülü bir din olduğunun göstergesidir)**
- c) Yahudiler ve Medine'deki Araplar arasında bir sorun çıkarsa Hz. Muhammed'e başvurulacak. **(Yahudiler de Hz. Muhammed'i devlet başkanı, başkomutan ve yargıç olarak kabul etmişlerdir)**

BEDİR SAVAŞI (624)

☞ **Taraflar:** Medine İslam Devleti-----Mekke şehir devleti

☞ **Askeri sayılar:** Müslümanlar: 313 ----- Müşrikler:905

SEBEPLERİ	SONUÇLARI
<ul style="list-style-type: none">✓ Müşriklerin baskısı ile Müslümanların hicrete zorlanmaları✓ Hicret eden Müslümanların mallarının yağmalanıp Şam'da satılması✓ Şam'dan dönen Ebu Süfyan önderliğindeki kervanın yolunun Müslümanlarca kesilmek istenmesi✓ Mekke kervanlarının müslüman birliklerce vurulmaya başlanması☞ Bedir Medine'nin 120 km. güneybatısında ve Kızıl Deniz sahiline 20 km. uzaklıkta olan bir kasabadır. Aynı zamanda bölge Şam ticaret yolu için önemli bir konaklama merkezidir. <p>Savaş: Putperest müşriklerle yapılan İslam'ın ilk savaşını müslümanlar kazandı.</p>	<ul style="list-style-type: none">✓ İslam Devletinin ilk zaferidir.✓ Hz. Muhammed (S.A.V)'in esirler ve ganimet hakkındaki kararları, İslam esir ve savaş hukukunun temelini oluşturdu.✓ Şam ticaret yolu Müslümanların kontrolüne geçmiştir.✓ Vatandaşlık antlaşmasına uymayan Kaynuka Yahudileri Medine'den çıkarılmıştır.✓ Mekkeli esirlerden, okuma yazma bilmeyen on müslümana okuma yazma öğretenler serbest bırakılacaktır. Bu durum İslamiyet'in eğitim öğretime verdiği önem ve teşviki gösterir

Hiz. Muhammed döneminde Bedir Savaşı'nda esir alınan Mekkelilerin bir kısmı Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi için bir kanıt olabilir?

- A) Arapça okuma yazma öğrenmenin kolay olduğu
- B) Bedir Savaşı'nı Hiz. Muhammed'in yönettiği
- C) Okuma yazma bilen esir sayısının fazla olduğu
- D) Bedir Savaşı'nın Müslümanların ilk başarısı olduğu
- E) Okuma yazmaya önem verildiği

(2004-ÖSS)

UHUD SAVAŞI (625)

➔ **Taraflar:** Medine İslam Devleti-----Mekke şehir devleti

➔ **Askeri sayılar:** Müslümanlar:700 ----- Müşrikler:3000

SEBEPLERİ	SAVAŞ
<ul style="list-style-type: none">✓ Müşriklerin Bedir Savaşının intikamını almak istemeleri✓ Müşriklerin Arabistan'da sarsılan itibarlarını tekrar kazanmak istemeleri✓ Zengin bir ticaret kervanının Müslümanların eline geçmesinden✓ Bedir Savaşına katılmayan veya sonradan müslüman olanların Hiz. Muhammed(S.A.V)'i meydan savaşı yapılması için ikna etmeleri.	<p>➔ Savaş başladığında müşrik saldırısını püskürtüp karşı saldırıya geçen İslam ordusu ilk başlarda üstün iken; Hiz. Peygamber'in Ayneyn Tepesine yerleştirdiği 50 okçunun zafer kazanıldı düşüncesi ile yerlerini terk etmişlerdir. Müşrik ordusunun süvari komutanı Halid bin Velid'in İslam ordusuna arkadan saldırması ile kaçan Mekkeli piyadelerin geri dönmesiyle müslümanlar iki arada kaldı. Bu bozgun esnasında Hiz. Hamza Vahşi bin Harp tarafından şehit edilmiştir. Ordunun tamamen bozulmasını önlemek isteyen Hiz. Peygamber İslam ordusunu Uhud Dağının eteklerine doğru çekmiştir.</p>
SONUÇLARI	
<ul style="list-style-type: none">✓ Müslümanlar ilk yenilgisini aldılar. Şam ticaret yolu Müslümanların kontrolünden çıktı✓ Mekkeliler esas amaçları olan Hiz. Muhammed'i yok etme emeline ulaşamadılar. Müşrikler Müslümanları tek başlarına yenebileceklerini anladılar.✓ Peygambere kayıtsız itaatin önemi anlaşıldı.✓ Vatandaşlık Antlaşmasına uymayan Beni Nadir Yahudileri Medine'den çıkarıldı.	

HENDEK SAVAŞI (627)

☞ **Taraflar:** Medine İslam Devleti-----Mekke şehir devleti

☞ **Askeri sayılar:** Müslümanlar:3000 ----- Müşrikler:10000

SEBEPLERİ	SAVAŞ
<ul style="list-style-type: none">✓ Yahudilerin maddi destek vererek müşrikleri kışkırtmaları✓ Mekkelilerin İslam'ın genişlemesini engellemek istemeleri✓ Müslümanların Mekke kervanlarının Suriye, Mısır ve Irak yolu üzerindeki geçişleri kapatması	<p>☞ Bu savaşın adını, Selman-ı Farisi'nin teklifi ile müslümanların şehir etrafına kazdıkları hendekten(çukur) alır. Soğukların artması, yiyecek ve içecek sıkıntısının baş gösterdiği Mekke ordusu bir hayli zor durumda kalmıştır. Yaklaşık bir ayı bulan kuşatma esnasında çıkan bir fırtınanın çadırları dağıtması üzerine Mekke ordusu geri çekildi.</p>
SAVAŞ	
<ul style="list-style-type: none">✓ Hendek Savaşı müslümanların son savunma; Mekkelilerin de son taarruz savaşıdır.✓ Vatandaşlık antlaşmasına uymayan Kureyza Yahudileri Medine'den çıkartılarak şehir tamamen müslümanların denetimine geçmiştir.✓ Uhud ve Hendek Savaşlarını fırsat bilen Yahudiler Şam ticaret yolunu ele geçirdi.✓ Hendek savaşında ilk İslam hastanesi kurulmuştur.	

HUDEYBİYE ANTLAŞMASI (628)

☑ **Taraflar:** Medine İslam Devleti ----- Mekke Şehir Devleti

☑ **Müslümanlar Adına:** Hz. Muhammed(S.A.V)

☑ **Mekkeliler Adına:** Süheyl bin Amr

SEBEPLERİ	MADDELERİ
<ul style="list-style-type: none">✓ Müslümanların hac farızasını yapmak istemeleri✓ Müslümanların Mekke'deki akrabalarını görmek istemeleri✓ Müşriklerin Müslümanları Mekke'ye sokmak istememeleri gibi sebeplerden dolayı Hudeybiye Antlaşması imzalanmıştır.	<ul style="list-style-type: none">✓ Bu antlaşma on yıl geçerli olacak, bu zaman içinde iki taraf birbiriyle harp etmeyecekler.✓ Müslümanlar o yıl Kâbe'yi ziyaret edemeyecek fakat ertesi sene 3 günlüğüne hac ziyaretlerini yapacaklardır.✓ Müslümanlar Kâbe'yi tavaf ederken, Mekke müşrikleri dışarı çıkacak, Müslümanlarla temas kurulmayacaktır.✓ Kureyşlilerden biri velisinin izni olmadan Müslümanlar tarafına geçerek Medine'ye giderse iade edilecek. Müslümanlardan biri Kureyş tarafına geçerek Mekke'ye giderse iade edilmeyecek. (3.madde)✓ Her iki tarafta himayeleri altındaki kabilelere askeri yardımda bulunmayacaktır.
SONUÇLARI	
<ul style="list-style-type: none">✓ Mekkeliler Müslümanları hukuken (resmen)tanımıştır. Müslümanların siyasi bir varlık olarak imzaladıkları ilk antlaşmadır.✓ Barış Antlaşması iki taraf içinde ticaretin canlanmasına sebep oldu.✓ Hayber seferi için uygun ortam oluştu.✓ Medine'ye giremeyen Müslümanların Mekke kervanlarına saldırması üzerine Mekkelilerin isteği ile 3. madde kaldırıldı.✓ İslamiyet'in yayılması hızlandı.	

HAYBER'İN FETHİ (629)

☞ **Taraflar:** Medine İslam Devleti----- Yahudiler

☞ **Askeri sayılar:** Müslümanlar: 1600 ----- Yahudiler: ?

☞ Hayber b. Koniye b. Mehlâi'den adını aldığı iddia edilen Hayber, Şam ticaret yolu üzerinde volkanik bir arazi üzerine kurulmuş yedi kaleli bir şehirdir.

SEBEPLERİ	SONUÇLARI
<ul style="list-style-type: none">✓ Müslümanların Şam ticaret yolunu güvence altına almak istemeleri✓ Yahudilerin müslüman kervanlarına zarar vermeleri✓ Yahudilerin müşrikleri müslümanlar aleyhine sürekli kışkırtmaları☞ Müslümanlar tarafından kuşatılan şehir kısa bir sürede fethedildi.	<ul style="list-style-type: none">✓ Hayber müslümanların fethettiği ilk yerdir✓ Müslümanların Hendek Savaşından sonra ilk taarruz savaşıdır.✓ Şam ticaret yolu güvenlik altına alındı.✓ İlk defa haraç vergisi alındı.✓ Yahudi sorunu çözüldü.

Müslümanların Şam ticaret yolu için yaptıkları savaşlar:

Bedir Savaşı

Hayber'in Fethi

MUTE SAVAŞI (629)

☞ **Taraflar:** Medine İslam Devleti----- Doğu Roma (Bizans)

☞ **Askeri sayılar:** Müslümanlar:3000 ----- Bizans:100000

SEBEP	GELİŞME VE SAVAŞ
✓ Müslüman elçisi Haris bin Umeyr'in Bizans'ın Busra valisi Şurahbil tarafından öldürülmesi.	☞ Gelişme: Ordu hareket etmeden önce Peygamber efendimiz; " Eğer savaşta Zeyd bin Harise şehit olursa, kumandayı Cafer bin Ebi Talip alsın, şayet, Cafer de şehit olursa, kumandayı Abdullah bin Revaha alsın şayet o da şehit olursa Allah kılıçlarından bir kılıç sancağı alsın" telkininden sonra sancağı Zeyd bin Harise'ye vermiştir. Bu üç komutandan dolayı bu savaşa Ceyşü'l-ümerâ veya ba'sü'l-ümerâ adı verilmiştir. ☞ Savaş: Bizans ordusu ile yapılan savaşta müslümanlar mağlup olmuştur.
SONUÇLARI	
✓ Müslümanlarla Bizanslılar arasındaki ilk savaştır. ✓ Arap olmayanlar ile yapılan ilk mücadeledir. ✓ Peygamber efendimizin katılmadığı ilk ve tek savaştır. ✓ Üç komutanın şehadetinden sonra sancağı alan ve İslam ordusunun çok fazla kayıp vermesini engelleyerek geri çekilmesini sağlayan Halid bin Velid'e Seyfullah lakabı verilecektir	

MEKKE'NİN FETHİ (630)

SEBEPLERİ	SONUÇLARI
✓ Mekkelilerin Hudeybiye antlaşmasını bozmaları. Mekke müşriklerin, kendi yandaşları olan Beni Bekr kabilesine silah yardımıyla bulunarak Müslümanların himayesinde bulunan Huzaa kabilesi üzerine saldırtması. ✓ Arap Yarımadasında İslam birliğini sağlanma düşüncesi. ✓ Mekke'nin dinsel konumu ✓ Kâbe'nin putlardan arındırılmak istenmesi ✓ İslam'ın yayılışını kolaylaştırma düşüncesi. ☞ Fetih: Mekke, Müslümanlar tarafından 11 Ocak 630'da fethedildi.	✓ Müslümanlar Arabistan'ın en büyük gücü haline geldi. ✓ Kâbe putlardan temizlenerek Arabistan'da putperestlik sona erdi ✓ İslam'ın yayılması hızlandı.

Fetih sonrasında Hz. Muhammed Kâbe'de Mekke müşriklere:

Benim halimle sizin haliniz, Yusuf'un kardeşlerine dediğinin tıpkısı olacaktır. Yusuf'un kardeşlerine dediği gibi ben de diyorum: "Size bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yok. Allah, sizi bağışlasın. O, merhamet edenlerin en merhametlisidir. (Yusuf Suresi, 92)"

Gidiniz; sizler serbestsiniz.

HUNEYN SAVAŞI(630)	TAİF SEFERİ (630)
➤ Taraflar: Medine İslam Devleti ----- Havazin Müşrikleri ➤ Asker Sayısı: Müslümanlar: 12.000---- Havazin Müşrikleri: 14.000 ➤ Nedeni: İslamiyet'i kabul etmeyen Arapların(müşriklerin) ve Yahudilerin Müslümanları Mekke'den atmak için Huneyn'de toplanmaları. ➤ Savaş: Huneyn vadisinde yapılan savaşı, Hz. Muhammed komutasındaki Müslümanlar kazandılar ➤ Önemi: Bu savaşla birlikte Arap Yarımadası'ndaki son putperest tehlike önledi.	⇒ Taraflar: Medine İslam Devleti ----- Taif ⇒ Sebepleri: ✓ Huneyn Savaşı sırasında Taiflilerin müşriklere yardım etmesi ✓ Huneyn Savaşında kaçan müşriklerin Taife sığınması ⇒ Şehir İslam ordularınca da kuşatıldıysa da alınamamıştır. Bir yıl sonra Taifliler elçi göndererek İslamiyet'i kabul ettiler. Kuşatma sırasında mancılık ve debbâbe silahları kullanılmıştır ⇒ Önemi: Hicaz tamamen müslümanlaştı.

TEBÜK SEFERİ (Ceyşü'l Usre)(631)

- ☑ **Taraflar:** Medine İslam Devleti----- ?
- ☑ **Sebepleri:**
 - ✓ Suriye'de bulunan Hristiyanların Bizans imparatoru Heraklius'a yazdıkları mektupta Hz. Muhammed (S.A.V)'nin öldüğü ve İslam coğrafyasında kıtlık yaşandığı zor durumdaki Müslümanların üzerine sefer düzenlenirse onları kendi dinlerine katabileceklerini belirtmeleri.
 - ✓ Bizans'ın büyük bir ordu ile Arabistan üzerine sefere çıktığı haberi
- ☑ **Sefer:** Haberin asılsız olduğu anlaşılmış ve İslam ordusu Tebuk mevkiinden geri dönmüştür.
- ☑ **Sonuçları:**
 - ✓ Hz. Peygamberin son seferidir.
 - ✓ Gassanilerin İslam'ı seçmesi ile Hz. Peygamber döneminde en geniş sınırlara ulaşıldı.
 - ✓ 1,5 ay süren seferde ilk defa karantina usulü uygulanmıştır.
 - ✓ Arabistan'da siyasi birlik sağlandı.
 - ✓ Şam ticaret yolu tamamen müslümanların kontrolüne geçti.

VEDA HUTBESİ (632)

Hz. Muhammed(sav) efendimizin İNSANLIĞA ve MÜSLÜMANLARA son mesajıdır. Yüce Nebi;

- ⇒ Allah'tan başka ilah olmadığı kendisinin de Onun kulu ve peygamberi olduğu,
- ⇒ Kan davası, emanete hıyanet etmenin, faizin ve zinanın haram olduğu,
- ⇒ Günahlardan kaçınılması,
- ⇒ Kadınların haklarının gözetilmesi,
- ⇒ Haksız yere malların yenilmemesi
- ⇒ Kimseye zulmedilmemesi gibi konularda mesajlar vermiştir.

PEYGAMBER EFENDİMİZİN VEFATI

Veda Haccından bir süre sonra hastalanan şanlı nebi 63 yaşında Hicretin 12 yılında, 8 Haziran 632 yılında vefat etmiştir. Kabri halen Medine şehrindeki Mescid-i Nebevide bulunan Ravza-i Mutahharadır

DÖRT HALİFE DEVRİ (632-661)

↪ Bu dönemde halifeler seçimle işbaşına geldikleri için İslam Cumhuriyeti dönemi denir.

↪ Seçimle ilk defa halife olan sahabe Hz. Ebubekir'dir.

HZ. EBUBEKİR DÖNEMİ (632-634)

SIYASİ İLİŞKİLER

- ↪ Hadramut, Bahreyn, Umman ve Yemen alınarak Arap yarımadasında siyasi birlik sağlandı.
- ↪ Hire alınarak ilk defa Cizye vergisi alındı.
- ↪ Yermuk Savaşı ile Bizans ordusu yenilerek Suriye kapıları müslümanlara açıldı.
- ↪ İlk defa ordu komutanları ve memurlara maaş bağlandı.

YEMAME SAVAŞI: Yalancı peygamber Müseylime ile Halid bin Velid komutasındaki İslam ordusu arasında Yemame bölgesinde meydana gelen savaşı İslam ordusu kazandı ve Müseylime öldürüldü.

Yermuk Savaşı Müslümanların Bizanslılara karşı ilk büyük zaferidir. Suriye ve Filistin'in fethi için ortam olustu.

DİNİ VE DİĞER FAALİYETLERİ

- ↪ Yalancı peygamberler ortadan kaldırılarak dini birlik-telik sağlandı. (Müseylime, Tuleyha bin Huveylit ve Seccah gibi)
- ↪ **Ridde meselesi:** Zekât vermek istemeyen ve din-den dönenlerle yapılan mücadele
- ↪ Zeyd bin Sabit başkanlığındaki bir komisyonca Kuran- Kerim kitap haline getirildi.

KURAN- I KERİM'İN KİTAP HALİNE GETİRİLME SEBEPLERİ:

- ☆ Yalancı peygamberlerin ortaya çıkması
- ☆ Hz. Peygamber'in vefat etmesi
- ☆ Hafızların birçoğunun savaşlarda şehit düşmesi
- ☆ Ayetlerle hadislerin birbirine karışma tehlikesi
- ☆ Kuran ayetlerinin yazıldığı deri, taş ve ağaç gibi malzemelerin korunmasında yaşanan sıkıntı

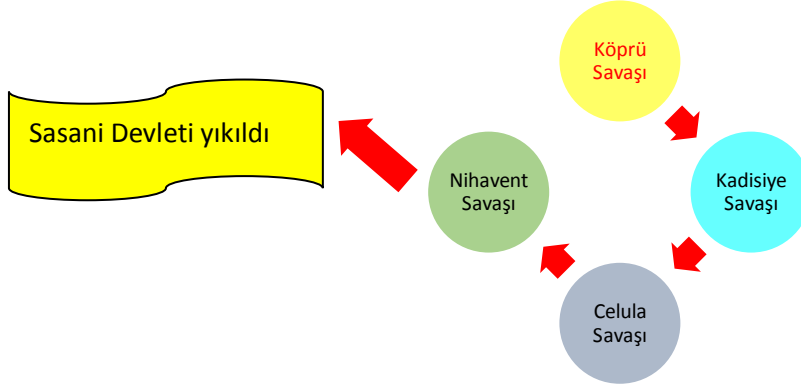
Hz. Ebubekir döneminde Arap yarımadasında ilk kez siyasi birlik sağlandı ve Arap yarımadası dışında ilk fetihler başlamıştır.

Dinden dönme (ridde) diye isimlendirilen hareketlerin temel sebepleri:

- Bazı kabilelerin Kureyş'i kendilerine rakip olarak görmeleri.
- Bedevilerden bazı kabilelerin kanun ve düzen tanımayıp kendilerine hükmedenlere karşı isyankâr davranmaları.
- İslam dininin inanç ve ibadet esaslarının yeni Müslüman olmuş kabileler tarafından tam olarak anlaşılıp benimsenememesi.
- Bazı emir ve yasakların Hz. Peygamber'in vefatıyla birlikte geçerliliğini yitirdiğini iddia etmeleri.

HZ.ÖMER DÖNEMİ(634-644)

✦ SASANİLERLE İLİŞKİLER

- ☆ **KÖPRÜ SAVAŞI:** Bahman Merdanşah komutasındaki Sasanilerle yapılan savaşı müslümanlar kaybetti. Müslümanların yenilgisinde Sasanilerin ordularında kullandığı filler etkili oldu.

Köprü Savaşı Sasanilerin müslümanlara karşı kazandığı ilk ve tek savaştır.

- ☆ **KADİSİYE SAVAŞI: (636):** Saad bin Ebu Vakkas komutasındaki müslüman ordusu ile Rüstem Farrokhzad komutasındaki Sasani ordusu arasında Kadisiye denilen yerde dört gün süren savaşı müslümanlar kazandı.

Kadisiye Savaşı ile Sasani devletinin başkenti Medain olmak üzere Batı İran ve Irak müslümanların eline geçti. Kadisiye fetihlerinin devamı olarak 639'da Yukarı Mezopotamya alındı.

- ☆ **CELULA SAVAŞI(637):** Haşim bin Utbe komutasındaki müslüman ordusu ile Kurazad komutasındaki Sasani ordusu arasında yapılan savaşı müslümanlar kazandı.

Celula Savaşı ile Zağros dağları müslümanların eline geçti.

- ☆ **NİHAVENT SAVAŞI (642) :** Müslüman ordusu ile Sasani ordusu arasında yapılan çarpışma da Sasani ordusu mağlup edilerek Sasani İmparatorluğu yıkılmıştır.

Nihavent Savaşı ile Müslümanlarla Türkler ilk defa komşu oldu.

- ☆ 644 Yılında Son Sasani hükümdarı III. Yazdicerd'in devletini tekrar toparlamasına fırsat verilmemesi için Horasan fethedildi.

BİZANSLA İLİŞKİLER

- ☑ **ECNADEYN SAVAŞI (636):**Hz. Ebubekir dönemindeki Yermuk Savaşının devamı niteliğindedir. Müslümanlarla Bizanslılar arasındaki savaşı müslümanlar kazanmış, Şam, Halep, Humus, Hama, Lüzkiye gibi şehirler alınarak Suriye'nin fethi tamamlandı ve Kudüs dışındaki Filistin toprakları alındı.

- ☑ Ecnadeyn Savaşının ardından kuşatma altına alınan Kudüs savaşılmadan ele geçirildi.

- ☑ Amr ibnül As komutasındaki İslam orduları Bizans toprağı olan Mısır'ı aldı.

Hz. Ömer döneminde Mısır'ın alınması ile Kuzey Afrika fetihleri başlanmış ve Baharat yolu müslümanların denetimine girmiştir.

KUZEY AFRİKA FETİHLERİ	
İLK BAŞLATAN	FETİHLERİ TAMAMLAYAN
Hz. Ömer----- Mısır'ın alınması	Yezid ----- Fas ve Cezayir'in alınması

DEVLET TEŞKİLATLANMASI ALANINDA YAPILAN FAALİYETLER

- ⇒ Hz. Ömer döneminde sınırların genişlemesi ile bir takım düzenlemeler yapıldı. Suriye, Filistin, İran, Irak, Mısır, Azerbaycan fethedilmiştir.
- ⇒ Mali problemleri çözümlmek için ilk divan örgütü kurulmuştur.
- ⇒ Vilayetlere gönderilen valilerin yanına adalet işlerinden sorumlu kadılar gönderilmiştir. Bu zamana kadar davalara halife bakıyordu. Yargı ile yürütme birbirinden ayrıldı.
- ⇒ Fethedilen yerler ilk defa yönetim birimlerine ayrıldı.
- ⇒ Basra, Kûfe ve Fustat gibi sınır bölgelerinde askeri amaçlı "ordugâh şehirleri" kurulmuştur. **Bu ordugahların kurulmasıyla;**
 - *fetihlerin hızlanması,
 - *zaman kazanılması,
 - *bölgenin Müslümanlaşması
 - *sınırların güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır.
- ⇒ Askeri İktisat sistemi, ilk defa bu dönemde uygulanmıştır.
- ⇒ İlk defa askeri amaçlı posta teşkilatı kuruldu.
- ⇒ Beytül Mal adıyla ilk devlet hazinesi kuruldu.
- ⇒ Hicri takvim oluşturuldu.
- ☑ Hz. Ömer, 644 yılında vergisinin azaltılmasını isteyen bir İranlı tarafından, yaralanarak, şehit edilmiştir.

HZ.OSMAN DÖNEMİ

- ☞ Tunus; Abdullah Bin Sa'd komutasında İslam ordusu tarafından fethedildi.
- ☞ İlk defa bu dönemde Türklerle savaşıldı. Kafkasya hâkimiyeti için Hazarlarla savaş yapıldıysa mağlup olundu. Kafkas dağları iki taraf arasında sınır olmuştur.

MÜSLÜMAN ARAPLARLA TÜRKLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER			
İlk Komşuluk	İlk Savaşlar	En şiddetli Savaşlar	Barış Dönemine
Hz. Ömer dönemi	Hz. Osman dönemi Hazarlarla Kafkasya hâkimiyeti meselesi için savaşıldı	Emeviler döneminde Türgişlerle Orta Asya hâkimiyeti için şiddetli savaşlar oldu	Talas Savaşı

- ☞ İslam tarihinde ilk defa donanma bu dönemde Şam valisi Muaviye tarafından kurulmuştur. 649 yılında Kıbrıs'a, 652'de Sicilya Adası'na ve 653-54 yıllarında ikinci defa Kıbrıs'a akınlar düzenlenerek Kıbrıs vergiye bağlanmış, Rodos adası alınmıştır. **Rodos İslam tarihinde fethedilen ilk adadır.**
- ☞ **ZATÜS SAVARI SAVAŞI (655)** : Bizans İmparatoru II. Kostantin önderliğindeki 500 parçalık Bizans donanması ile Abdullah bin Sa'd komutasındaki 200 parçalık Müslüman donanması arasında yapılan savaştır. Kuzey Afrika'daki Müslüman hâkimiyetine son vermek isteyen Bizans'a karşı Finike yakınlarında yapılan savaşı müslümanlar kazandı.

Zatüs Savari savaşı İslam tarihinin ilk deniz savaşıdır. Bizans'ın Doğu Akdeniz hakimiyeti bu savaşla son buldu. Yelken direklerinin çokluğu sebebiyle bu savaşa Zatüs Savari adı verilmiştir.

- İlk defa bu dönemde İslam orduları Kayseri'ye kadar olan Anadolu topraklarını fethetti.
- İlk defa bu dönemde Ermenistan Habib bin Mesleme komutasındaki İslam ordularınca fethedildi.
- Sudan bölgesinde yer alan Makarra Krallığı ile yapılan antlaşma ile bu devlet himaye altına alındı.
- İslam coğrafyasında sınırların gelişmesine paralel olarak farklı dil ve şiveleri kullanan toplumlarda Kur'an-ı Kerim'in değişik okuma şekilleri ortaya çıktı. Bu durumu önlemek amacıyla Hazreti Osman döneminde Kur'an-ı Kerim çoğaltılmıştır. Çoğaltılan nüshalar Mekke, Kufe, Basra, Şam, Yemen ve Bahreyn gibi eyaletlere gönderildi.

KURAN- KERİM	
KİTAP HALİNE GETİRİLMESİ	ÇOĞALTILMASI
Hz. Ebubekir	Hz. Osman
Komisyon başkanı: Zeyd bin Sabit	Komisyon üyeleri: Zeyd b. Sabit, Abdullah b. Zübeyir, Said b. As, Abdurrahman b. Haris.

- İslam tarihinde ilk defa bu dönemde iç karışıklıklar baş göstermiştir. Bu karışıklıkların çıkmasında başlıca sebepler şunlardır:
 - ✓ Önemli devlet görevlerine akrabalarını ataması
 - ✓ Ebu Zer ve Ammar bin Yasir gibi ileri gelen sahabeleri cezalandırması
 - ✓ Peygamberimiz tarafından Taif'e sürgün gönderilen amcası Hakem bin Ebul As'ın Mekke'ye dönmesine izin vermesi
 - ✓ Peygamber Efendimizin mührünü Eris kuyusuna düşürmesi
 - ✓ Fetih hareketlerinin durması ve ganimetlerin azalması
 - ✓ Bazı valilerin hatalı icraatları karşısında onları cezalandırmaması
 - ✓ Beytül Mal'ın özelleştirilmesi
 - ✓ Abdullah bin Sebe gibi münafıkların faaliyetleri
- İslam coğrafyasında başlayan anarşik faaliyetler neticesinde 656 yılında Hz. Osman şehit edilmiştir.

İslam tarihinde isyan sonucu şehit edilen ilk halife Hz. Osman'dır.

HZ.ALİ DÖNEMİ (656 - 661)

- Hz. Osman döneminde var olan sorunların devam etmesi ve iç savaşlar nedeniyle fetih yapılmayan TEK dönem Hz. Ali dönemidir.
- Hz. Ali halife seçildiğinde ilk iş olarak Hz. Osman zamanında atanmış olan valileri görevden alması isyan ateşini fişeklemiştir.

CEMEL SAVAŞI (BASRA SAVAŞI) (656)

Sebeb: Hz. Osman'ın katillerinin bulunmasında yavaş davranıldığını ileri süren Hz. Muaviye ve Hz. Aişe, Hz. Ali'nin halifeliğini tanımadılar. 656 yılında, Halife Ali bin Ebu Talip ile Hz. Aişe'nin taraftarları arasında, Basra'da gerçekleşen muharebedir. Savaş Hz. Aişe'nin bindiği Asker adlı devesinin etrafında gerçekleştiği için Cemel adıyla da anılır. Hz. Ali savaşı kazanmıştır.

Cemel Savaşı Müslümanlar arasındaki ilk iç savaştır. Bu savaştan sonra Başkent Kufe'ye taşınmıştır.

SIFFİN SAVAŞI (657) :

Hz. Ali ile Şam valisi Hz. Muaviye arasında bugünkü Rakka şehrinin doğusunda yapılan ikinci iç savaştır. Savaş esnasında Hz. Muaviye tarafında bulunan Amr ibnül As'ın mızrakların ucuna Kur'an-ı Kerim'i astırmasıyla savaşı durmuş ve Kur'an-ı Kerim'in hakemliğine başvurulmasına karar verilmiştir.

HAKEM OLAYI: Hz. Ali adına Ebu Musa El-Eş'ârî Hz. Muaviye adına da Amr ibnül-As arasında yapılan görüşmelere verilen isimdir. Toplantıya gözlemci olarak Abdullah bin Ömer, Abdullah bin Zübeyr ve Muğire bin Şu'be de katılmıştır. Hakemler önce Hz. Ali ile Muaviye'nin azledilmesini, sonra da yeni halifenin bir şûra tarafından seçilmesini kararlaştırdılar. Amr bunu kabul etmiş göründü.

Önce Ebu Musa alınan karar gereği Hz. Ali'yi azletti. Söz sırası Amr'a gelince o, verdiği sözü tutmayarak azledilmiş olan Hz. Ali'nin yerine hilafet makamına Muaviye'yi tayin ettiğini açıklamasıyla karışıklık devam etmiştir. Hakem olayından sonra İslam toplumu:

☞ Hz. Ali taraftarları; Şiiler

☞ Muaviye taraftarları

☞ Hariciler olmak üzere üçe ayrılmıştır.

☞ **NUHAYLE ve NEHREVAN SAVAŞLARI:** Hz. Ali ile Hariciler arasında yapılan savaştır. Hz. Ali savaşları kazandıysa da Hariciler yok edilememiştir.

☞ 661 yılında Hz. Ali'nin Hariciler tarafından şehit edilmesiyle Dört Halife dönemi sona erdi.

EMEVİLER DÖNEMİ (661-750)

MUAVİYE	YEZİD
<ul style="list-style-type: none">→ Arap tarihinin dört dâhisinden biri olarak kabul edilen Hz. Muaviye Emevi Devletinin kurucusudur.→ Hz. Hasan'la anlaşarak hilafeti devraldıysa da Hz. Hasan'ın vefatından sonra oğlu Yezide bırakarak hilafeti saltanata dönüştürmüştür.→ Hilafet merkezini Şam'a taşıdı. Başkentini taşınmasındaki amaç Hz. Ali taraftarlarına karşı güvenliğini sağlamak.→ İslam tarihinde ilk defa İstanbul bu dönemde iki defa kuşatıldı. Bu süreçte Müslüman donanması Tarsus, Rodos Adası ve İzmir'i ele geçirdi→ Kuzey Afrika fetihleri için Kayravan ordugâh şehrini kurdu.→ Buhara, Semerkant ve Tirmiz'i vergiye bağladı. Kabil, Toharistan ve Kuhistan fethedildi.→ İlk defa bu dönemde posta teşkilatı kuruldu (Berit) İsyanların zamanında öğrenilmesi ve bastırılmasını sağladığı için ülkede bütünlüğünün korunması sağlamıştır→ İlk defa bu dönemde muhafız birliği kuruldu (Şurta).	<ul style="list-style-type: none">☞ Hz. Muaviye döneminde 669 yılında yapılan birinci İstanbul kuşatmasında ordu komutanı olarak bulunmuştur.☞ Kerbela Olayı: Bugünkü Irak sınırlarında yer alan Kerbela bölgesinde Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin'in Yezid'in askerleri tarafından şehit edilmesi hadisesidir. Kerbela olayı ile İslam toplumu birleşmemek üzere Sunni ve Şii diye ayrılmıştır.☞ Harre Olayı: Kerbela olayı üzerine Abdullah bin Zübeyr'in Mekke'ye dönerek Yezid'in halifeliğini tanımaması üzerine Emevi komutanı Müslim'in Medineli bir ordu El-Harre mevkiinde yapılan savaştır. Medine üç gün yağmalanmış Emevi komutanlığına getirilen Hüseyin bin Numeir as Sakuni tarafından Mekke üç ay kuşatılmıştır. Mancınıklarla yapılan saldırılarda Kâbe çok büyük zarar görmüştür.☞ Fas ve Cezayir alınarak Hz. Ömer döneminde başlanan Kuzey Afrika fetihleri tamamlandı.☞ Hz. Muaviye döneminde kurulan Kayravan kenti Bizans'ın eline geçti

İSLAM TOPLUMUNDA AYRILIKLAR:

İlk iç sorunların başlaması	İlk iç savaş	Kesin olarak ayrılık
H. Osman Dönemi	H. Ali ----- Cemel Savaşı	Kerbela Olayı

ABDÜLMELİK DÖNEMİ	VELİD DÖNEMİ
<ul style="list-style-type: none">➔ Yezid döneminde Bizanslıların eline geçen Kayravan kenti alınarak Kuzey Afrika fetihleri kesinleşmiştir.➔ İslam Devletinin sınırları bu dönemde Atlas Okyanusuna kadar genişletildi.➔ Arapça devletin resmi dili olarak ilan edildi.➔ İlk defa bu dönemde İslam parası bastırıldı.➔ Kubbetus Sahra bu dönemde mimaride Bizans tesirinde inşa edildi.➔ Orta Asya hâkimiyeti için Türgişlerle en şiddetli çatışmalar yaşandı.➔ Bu dönemde Berberiler kitleler halinde İslam'ı seçmeye başlamıştır.➔ Gelir gider kontrolü için Divan'ül Harac, resmi yazışmalar için Divan'ül Hatem kuruldu.	<ul style="list-style-type: none">☒ Kuteybe Bin Müslim komutasındaki İslam orduları Fergana, Belh, Buhara ve Semerkant gibi birçok Türk şehrini ele geçirek Maveraünnehir'i fethettiler.☒ 711-712 yıllarında Sint'i ve İndus Nehri'nin aşağı kısımlarını fethedildi. Deybül (Karaçi) 'ün fethiyle İslamiyet Hint bölgesine girmiştir.☒ KADİKS SAVAŞI: Tarık Bin Ziyad komutasındaki İslam orduları Vizigot Krallığını mağlup ederek İspanya fethedildi. Müslümanlar bu bölgeye Endülüs adını verdiler.

ÖMER BİN ABDULAZİZ DÖNEMİ	HİŞAM DÖNEMİ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seçimle halife olmasından dolayı beşinci Raşit Halife kabul edilir. ➤ Emevilerin izlediği Arap Milliyetçiliğine şiddetle karşı çıkmıştır. ➤ Uzun süredir devam eden İstanbul kuşatmasını kaldırdı. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Ermenistan Valisi Cerrah bin Abdullah Hazarlarla savaşıldıysa da başarılı olamadı. ⇒ PUVATYA SAVAŞI: Abdurrahman el-Gafiki komutasındaki İslam ordusu ile Charles Martel komutasındaki Franklar arasında yapılan savaşı müslümanlar kaybetti. Müslümanların Avrupa'da ilerlemesi bu savaşla son bulmuş Pirene Dağları sınır olmuştur.

EMEVLERİN YIKILMASI

Horasan bölgesinde Ebu Müslim tarafından çıkarılan ayaklanma sonunda Ebu Abbas bin Abdullah, Ebu Müslüm tarafından halife ilan edildi. Mısır'a kaçan Halife II. Mervan'ın yakalanarak öldürülmesi sonucunda Emevi Devleti yıkıldı.

EMEVI DEVLETİNİN YIKILMA NEDENLERİ

- ☞ Emevilerin Arap milliyetçiliği yapmaları. Türk ve İranlı gibi milletlere Mevali (köle) denilmiştir. **Emevilerin Arapları üstün görme politikası (Arap milliyetçiliği) İslamiyet'in yayılmasını engellemiştir.**
- ☞ Kabilecilik anlayışının yönetime yansması
- ☞ Fetihlerin durmasıyla , ganimet ve vergi gelirlerinin azalması
- ☞ Bazı halifelerin zevk ve eğlenceye dalarak halktan uzaklaşmaları
- ☞ Emevilerin Peygamber soyuna kötü davranmaları ve Abdullah bin Zübeyr gibi önde gelen insanların yönetime karşı ayaklanması
- ☞ Abbasi ve Şiiilerin faaliyetleri
- ☞ Şuubiye Akımının etkisi

DÖRT HALİFE DÖNEMİ	EMEVLER DÖNEMİ
Halifeler seçimle iş başına geçti	Halifeliği saltanata çevirdiler.
Halifelere ait merkez binalar yoktur	Halifelere ait merkez binaları bu dönemde yayıldı
Muhafız birliği yoktur	Muhafız birliği vardır.
Bütün müslümanlar eşit kabul edildi	Arap milliyetçiliği yapmışlardır.
İslam parası yoktur	İlk İslam parası basıldı
Kuzey Afrika fetihlerini başlattılar	Kuzey Afrika fetihlerini tamamladılar.

EMEVLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- ☞ İslam Tarihinde müslüman Araplar en geniş sınırlara bu dönemde ulaştı.
- ☞ Şurta ve Muhafız birliği teşkilatı kuruldu.
- ☞ İslam tarihinde ilk defa bu dönemde Avrupa'da fetihler başladı.
- ☞ Amillik adı verilen valilik sistemi kuruldu.
- ☞ Berid adı verilen posta teşkilatı kuruldu.
- ☞ İlk İslam parası olan Dinar bastırıldı.
- ☞ Arabesk adı verilen mimaride süsleme sanatını başlattılar.
- ☞ Emeviye Camisi, Amr İbnü'l As Camisi, Kusayr Amra, Kasru'l Hayr Sarayı, Kubbetüs Sahra ve Seyd-i Uleba Cami önemli mimari eserlerdir.
- ☞ İslam mimarisi Bizans mimarisi ile yarışacak seviyeye geldi.

ENDÜLÜS EMEVİ DEVLETİ(750-1031)

- ☆ 756 yılında Abdurrahman bin Muaviye tarafından Kurtuba merkezli kurulan devlettir. **Avrupa'da kurulmuş ilk İslam devletidir**
- ☆ III. Abdurrahman döneminde Abbasi halifelliğini kabul etmeyerek kendilerine Halife ünvanını vermişlerdir.
- ☆ Bu dönemde kurulan Kurtuba Medresesi devrin en önemli kurumdur. Bu medrese ile eski Yunan ve Roma dönemine ait eserler hakkında Avrupa'ya ilk bilgiler yayılmıştır.
- ☆ İbn-i Rüşd, İbn-i Hazım, Muhyiddin ibni Arabi, Kadı Ebu Bekr, Nureddin Batrucci, Muhammed Kurtubi, Kadı İyad Yahsubi gibi düşünürler dönemin en önemli simalarıdır.
- ☆ Avrupa'da tarihinde ilk defa Tıp Fakültesini Kurtuba'da açtılar.
- ☆ El Hamra Sarayı en önemli mimari eserleridir.
- ☆ Endülüs Emevi Devleti'nin yıkılmasından sonra İspanya'da birçok irili ufaklı Müslüman devlet kurulmuştur. Bunlardan en önemlisi Beni Ahmer Devleti'dir. Aragon ve Kastilya krallıklarının birleşmesi ile kurulan İspanya Krallığının Beni Ahmer Devleti'ni yıkması ile İspanya'da Müslümanların varlığı sona ermiştir (1492).

BENİ AHMER DEVLETİ

Endülüs Emevi Devleti'nin yıkılmasından sonra, Gırnata merkez olmak üzere kuruldu.

Elhamra Sarayı gibi büyük eserlerle mimaride ilerledi.

İspanya'da XV. yüzyılda Hristiyan birliğinin kurulması ile Hristiyan saldırıları sonucunda yıkıldı.

Böylece İspanya'da Müslüman etkinliği sona erdi.

ABBASİLER (750-1258)

EBUL ABBAS DÖNEMİ

- ⇒ Abbasi devletinin kurucusudur.
- ⇒ Devletin başkentini Haşimiye şehri olarak belirledi.
- ⇒ Orta Asya hâkimiyeti için Çin'le yapılan Talas Savaşı Karluk Türklerinin yardımı ile kazanıldı.
- ⇒ Siyasi birliği sağlamak için çok kan döktüğünden Seffah (Kan dökücü) lakabı ile anılır.

EBU CAFER EL MANSUR DÖNEMİ

- Devletin başkentini kurduğu Bağdat'a taşıdı.
- İlk defa bu dönemde vezirlik makamı oluşturuldu. İlk vezir Halid bin Bermeke'dir.
- İlk defa bu dönemde Eski Yunan filozoflarının eserleri Arapça'ya çevrilmiştir.

HARUN REŞİD DÖNEMİ

- ⇒ Abbasi Devleti'nin en parlak dönemi kabul edilir.
- ⇒ 797-804-806 yıllarında Bizans Devletine karşı üç sefer düzenlenerek Bizans vergiye bağlandı.
- ⇒ Bermekilerin devlet kademesindeki etkinliğine son verildi.
- ⇒ İstanbul müslüman Araplar tarafından son defa kuşatılıysa da alınamadı.
- ⇒ Binbir Gece Masallarında geçen Bağdat halifesi Harun Reşit'tir.
- ⇒ İlk defa bu dönemde Tunus'ta Ağlabiler isyan ederek ayrı bir devlet kurmuşlardır.
- ⇒ İlk defa bu dönemde Bizans sınırlarına Avasım adı verilen şehri kurularak Türkler buralara yerleştirildi. **Amaç sınır güvenliğini sağlamaktır.**
- ⇒ Harun Reşid döneminde Franklarla iyi ilişkiler kurulmuştur.
- ⇒ Dönemin en önemli şahsiyeti Behlül Dana'dır

MEMUN DÖNEMİ

- ❖ Tercüme devri denilen bu dönemde Eski Çağ Yunan eserleri, Farsça, Sanskritçe ve Süryanice eserler Huneyn b. İshak başkanlığındaki tercüme odalarında Arapçaya çevrildi.
- ❖ Beytül Hikme adı verilen İslam Üniversitesi Bağdat'ta kuruldu.
- ❖ Bu dönemde ülkeye gelen yabancı ve yerli bilim adamlarının çalışmaları ile İslam Rönesansı yaşanmıştır.
- ❖ Mutezile Mezhebi ilk defa bu dönemde ortaya çıkmıştır.
- ❖ İslam tarihinde ilk defa Bağdat ve Şam bölgesinde rasathaneler kuruldu.
- ❖ Dönemin en önemli iç olayı Babek isyanıdır.

MUTASİM DÖNEMİ

Memun döneminde başlayan Babek İsyanı bu dönemde Türk komutanı Afşin'in gayretiyle sonlandırılmıştır. Bu dönemde Türkler için Bağdat yakınlarında Samarra şehri kurulmuştur. Ayrıca Türklerin savaşçı özelliklerinin kaybolmaması için Arap kızları ile evlenmeleri yasaklanmıştır. Mutasimle birlikte Türkler Abbasi Devletinde Komutanlık, haciplik (Saray Nazırlığı), valilik ve devlet memurlukları gibi görevlerde bulunmuşlardır. Bu dönemde Bizans sınırı boyunca kurdukları Avasım ordugâh şehirlerine (Tarsus, Adana, Antakya, Maraş, Malatya, Diyarbakır) Türkler yerleştirildi. Büyük Selçuklu Devleti yıkılınca Abbasiler de en önemli destekçilerini kaybettiler. 1258 yılında Cengiz Han'ın torunu Hülagu Han Bağdat'ı ele geçirip Abbasilere son verdi.

Babek İsyanı: Azerbaycan tarafında Mazdek'in öğretilerinin etkisi ile komünist fikirleri savunan Hurremiye fırkasının lideri Babek tarafından çıkartılan isyandır. İsyân 838'de sonlandırılmış Babek yakalanarak idam edilmiştir.

Abbasiler döneminde Türklerin yerleştirildiği sınır şehrine Avasım adı verilir. Avasım şehri günümüzdeki Osmaniye, Maraş ve Adana çevresinde kurulmuştur. Bu şehrin kurulmasındaki en önemli amaç İslam dünyasına Bizans tarafından gerçekleştirilecek olan saldırıları durdurmaaktır.

Samarra Şehri: Bağdat'ın 100 km kuzey batısında ücretli Türk askerleri için Eşnas tarafından kurulan şehirdir.

Beytü'l-Hikme; fen ilimleri enstitüsü, rasathane ve bir kütüphaneden oluşmaktadır. Burada maaşları devlet tarafından ödenen mütercimler kurulu vardı.

Vasıl bin Ata tarafından kurulan Mutezile mezhebi ayet ve hadisleri Ehl-i Sünnetten farklı biçimde yorumlamış ve yorumlarında akılcılığı ön plana çıkarmıştır.

TEVA-İF- ÜL MÜLK (TAYFA) DEVLETLERİ

☞ Abbasi topraklarında valilerin bağımsızlıklarını ilan etmeleri ile kurulan devletlere verilen isimdir.

KURULDUĞU YER	DEVLETİN İSMİ
MISIR	Tolunoğulları, İhşitler, Fatımiler
KUZEY AFRİKA	Ağlabiler, İdrisiler
İRAN	Tahiriler, Safariler ve Büveyhoğulları
HORASAN	Samanoğulları

ABBASİLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Emevilerin ırkçı politikası yerine ümmetçi bir politika takip ettiler. Emeviler Arap devleti özelliğini taşıırken Abbasiler İslam devleti özelliğine sahiptir.
- Emeviler gibi fetihçi bir devlet olamamışlardır.
- Bilimsel, felsefi ve kültürel faaliyetlere önem verdiler.
- Türkler ilk defa bu dönemde kitleler halinde müslüman oldular.

- ☑ Türkler ve İranlılar bu dönemde devlet kademesinde önemli mevkilere gelmişlerdir. Türklere ilk görev veren Abbasi halifesi Mansur'dur.
- ☑ Vezirlik, Emir-ül ümeralık ve Devşirme sistemini gibi kurumları kurdular.
- ☑ İlk defa çağdaş medrese sistemini kurdular.
- ☑ İlk defa kütüphane ve tercüme faaliyetlerine başlandı.
- ☑ Denizciliğe önem vermemelerinden dolayı ticari ve askeri alanlarda gerilemeler yaşandı.
- ☑ Vergilerin aşırı derecede artırılması

EMEVLER	ABBASİLER
İrkçı politika takip ettiler	Ümmetçi politika takip ettiler
Fetihlere önem verdiler	Bilik, Kültür ve Felsefeye önem verdiler
Türklerle şiddetli savaşlar yaşandı	Türklerle dostluk dönemini başlattılar
Devlet ömrü kısadır	Devlet ömrü uzundur.
Arap devletidir.	İslam Devletidir.
Halifelere Emiru'l-Mü'minin,sıfatını kullandılar	Halifeler İmamü'l-Müslimin sıfatını kullandılar.

İSLAM KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

DEVLET YÖNETİMİ

- ↳ Hz. Muhammed (S.A.V) zamanında devletin siyasi ve askeri işleri tamamen kendisi tarafından yönetilirdi.
- ↳ Dört Halife döneminde halifeler din ve dünya işlerini birlikte yürütmüşlerdir.
- ↳ İslam Devleti'nin devlet teşkilat yapısı ilk defa Hz. Ömer döneminde oluşturulmuştur.
- ↳ Halifeliği saltana dönüştüren Emeviler döneminde eyalet sistemi uygulanmıştır.
- ↳ Abbasiler döneminde vezirlik makamı oluşturularak devlet işleri sistemli hale getirilmeye çalışıldı.
- ↳ İlk defa Hz. Ömer döneminde daha sonra Emevi ve Abbasiler dönemlerinde divanlar kurularak İslam devletinin yönetiminde yaşanabilecek aksaklıklar giderilmeye çalışıldı. Abbasiler döneminde divan teşkilatı genişletilmiştir. İslam Devletlerinde oluşturulan bu divanlardan bazıları şunlardır.

DİVANIN İSMİ	GÖREVİ
Divan-ı İnşa:	Yazı İşleri,
Divan-ı Arzulceyş	Askerlik Divanı
Divan-ı Mezalim	Adalet Divanı
Divan-ı Haraç	Maliye Divanı,
Divanü'l Berid	Posta işleri
Divanü'l Darp	Para basma işleri.
Divan- Ceyş	Ordunun ihtiyaçlarını gideren divan

DEVLET MERKEZLERİ:

-Medine: Peygamber Efendimiz, Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman dönemleri

-Medine (kısa bir süre) ve Küfe: Hz. Ali

-Şam: Emeviler

-Haşimiye ve Bağdat: Abbasiler.

ORDU TEŞKİLATI

- Hz. Muhammed (S.A.V) ve Hz. Ebubekir dönemlerinde düzenli bir askeri teşkilat kurulmamış eli silah tutan her müslüman asker sayılmıştır.
- İlk düzenli ordu teşkilatı Hz. Ömer zamanında oluşturuldu. Gene bu dönemde Cünd adı verilen ordugâh şehirleri kurulmuştur.
- Hz. Osman döneminde ilk defa donanma oluşturuldu.
- Emeviler döneminde halifeler için Şurta adı verilen muhafız birlikleri oluşturuldu.
- Abbasiler döneminde Türkler ilk defa ordu teşkilatında görevlendirilmiştir. Türkler için Avasım ve Samarra şehirleri kullanılmıştır

SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT

Sosyal Hayat

Emeviler zamanında halk dört sınıfa ayrılmıştı: Müslüman Araplar: Yöneticiler, Askerler, Toprak Sahipleri ve Halife Ailesi;

-Mevali (Azatlı Köle): Arap asıllı olmayan Müslümanlar "Türkler, İranlılar, Mısırlılar ve Berberiler"

-Zimmiler (Gayri Müslim): İslam Devleti sınırları içinde bulunan Ehli Kita din mensuplarıydı.

-Köleler: Toplumun en alt tabakasını oluşturlardı. Kölelik İslamiyet'ten önce de vardı. Köleler savaş esirlerinden devşirilirdi veya satın alınırdı.

Abbasiler döneminde Mevali denilen sınıf kaldırılarak toplum Müslim, Gayri Müslim ve köleler olmak üzere üçe ayrılmıştır.

Ekonomik Hayat

Devletin gelirleri Beytül Mal denilen devlet hazinesinde toplanıyordu. Hazinenin başlıca gelir kaynakları şöyleydi:

- ☞ Öşür: Müslüman halktan toprak ürünlerinin onda biri oranında alınan vergidir.
- ☞ Haraç: Gayrimüslimlerden alınan toprak vergisidir.
- ☞ Cizye: Sağlıklı gayrimüslim erkeklerden askerlik görevi karşılığında alınan vergidir.
- ☞ Zekât ve Sadaka: Zengin Müslümanlardan alınıp ihtiyaç sahiplerine dağıtılırdı.
- ☞ Fey: Fey, düşmandan savaşız alınan yerlerdir,
- ☞ Hayvan sayısına göre alınan vergiler.
- ☞ Maden, Orman, Otlak ve Tuzlalardan alınan vergiler.

Temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktı. Yemen ile Şam arasında ticaret yapılıyordu. İpek ve Baharat yolları üzerinde ticaret yapılıyordu.

YAZI, DİL VE EDEBİYAT

İslam Devleti'nde Abdülmelik zamanına kadar resmi işlerde çeşitli yazılar kullanıldı. Arabistan'da Arap alfabesi, Mısır ve Suriye'de Yunan alfabesi, İran ve Irak'ta ise Pehlevi Yazısı kullanılıyordu. İslamiyet'le beraber önem kazanan Arapça Kuran dili olması ve fetihlerle birlikte yaygınlaştı. Bu dönemde Peygamber Efendimizin hayatını konu alan Siyer ve yine savaşlarını anlatan Magazi türü eserler yaygınlaştı.

SANAT

İslam Sanatı İran, Bizans ve Türk sanatından etkilenmiştir. İlk defa Emeviler zamanında camilerde mihrap, minare ve şadırvan gibi yapılar kullanılmaya başlanmıştır. Mimari, Minyatür, Hat, Tezhip, Oymacılık, Çinçilik gelişen başlıca sanat türleridir. Mimaride Bizans ve İran kültüründen etkilenilmiştir. Emeviler döneminde Kubbetüs-Sahra, Emevi Camii, Kuseyr-i Amra Camii, Amr bin As Camii, Kudüs'te el-Aksa Camii ve Fas'ta Kutubiye Camii Endülüs Emevi Devletinde Kurtuba Camii ve El-Hamra Sarayı, Abbasilerin döneminde Belkuvara Sarayı önemli mimari eserlerdir

BİLİM

İslam tarihinde ilk bilimsel faaliyetler Emevilerle birlikte gelişmeye başladı. Emeviler döneminde tercüme faaliyetleri yaşandıysa da Abbasilerle birlikte tercüme faaliyetlerinde zirveye çıkmıştır. Kütüphane ve medreselerin gelişmesi ile İslam kültürü dünya yön verecek konuma gelmiştir. Bu dönemde yaşanan gelişmeler ilerleyen dönemlerde Avrupalıların Rönesans ve Reform hareketlerini oluşturmasını da sağlayacaktır

İSLAM TARİHİ VE UYGARLIĞI ÇIKMIŞ SORULARI VE CEVAPLARI

1. Hz. Muhammed'in ölümü üzerine Arabistan'ın çeşitli bölgelerinde ayaklanmalar çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu ayaklanmaların çıkmasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) İslamiyet'in tam olarak yerleşmemiş olması
- B) Kabilecilik anlayışına bağlı olan halkın devlet örgütlenmesinin dışında kalmak istemesi
- C) Devlet başkanının değişmesi
- D) Halkın, devlete ödemek zorunda olduğu zekât vergisine karşı çıkması
- E) Kur'an'ın bütün ayet ve surelerinin bir araya getirilip toplanmamış olması

(2007-ÖSS Sos-1)

2. Emevi hükümdarlarından Abdülmelik zamanına kadar, İslam ülkelerinde resmi yazışmalar o ülkenin diliyle yapılırdı. Abdülmelik bütün İslam ülkelerinde resmi dilin Arapça olmasını istemiştir. Abdülmelik'in bu tutumunun,

- I. Arapça'nın İslam ülkelerine yayılması,
- II. Arapça dışındaki dillerin kullanım alanının daralması,
- III. Arapların toplumda ayrıcalıklı hale gelmesinin önlenmesi

Durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

(2006-ÖSS Sos-1)

3. Müslüman Arapların başka kavimler üzerinde üstünlük kurma çabası Emeviler zamanında en üst düzeye ulaşmıştır. Bu duruma tepki olarak Emeviler zamanında başlayan, Abbasiler zamanında güçlenen ve İslam dünyasının çeşitli halklarının kendi kimlik arayışlarını kamçılayan "Şuubiye" adı verilen bir akım doğmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin bu akımın sonuçlarından biri olduğu savunulamaz?

- A) İslam ülkelerinde farklı kültürlerin gelişmesi
- B) Halkların kendi tarihine, diline ve sanatına sahip çıkması
- C) Müslüman halklar arasında sürtüşmelerin çıkması
- D) İslamiyet'in yayılmasının hızlanması
- E) Halkların etnik yapılarıyla ilgili araştırmalar yapılması

(2005-ÖSS)

4. Hz. Muhammed döneminde Bedir Savaşı'nda esir alınan Mekkelilerin bir kısmı Müslümanlara okuma yazma öğretilerini karşılığında serbest bırakılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi için bir kanıt olabilir?

- A) Arapça okuma yazma öğrenmenin kolay olduğu
- B) Bedir Savaşı'nı Hz. Muhammed'in yönettiği
- C) Okuma yazma bilen esir sayısının fazla olduğu
- D) Bedir Savaşı'nın Müslümanların ilk başarısı olduğu
- E) Okuma yazmaya önem verildiği

(2004-ÖSS)

5. Abbasiler, ülkelerinde yaşayan Türklere idari ve malî görevlerin yanı sıra askerî alanda da önemli görevler vermişlerdir.

Yalnız bu bilgiye dayanarak,

- I. Abbasiler ve Türkler arasında kültür etkileşimi artmıştır.
- II. Türkler askerlik görevi ile tanışmıştır.
- III. Abbasiler, Arap milliyetçiliği politikası uygulamamıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) I, II ve III

6. İslam Devleti'nin başkenti önce Medine, Ali zamanında ise Küfe idi. Emeviler başkenti Şam'a taşımış, Abbasiler Bağdat'ı kurarak başkent yapmışlardı.

Yalnız bu bilgiye dayanarak, İslam Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Egemen güç değiştikçe yönetim merkezinin de değiştiği
- B) Güçlü bir merkezi otoriteye dayandığı
- C) Siyasî yönden, zamanının en güçlü devleti olduğu
- D) Kültürel etkileşim sağlanmak istendiği
- E) Milliyetçilik duygularının güçlü olduğu

(2002-ÖSS)

7. Emeviler Döneminde,

- I. İslamiyet'te ayrılıklar artmıştır.
- II. İslamiyet'te Müslümanlardan alınan öşür ve zekât vergilerinin alınmasına devam edilmiştir.
- III. Arap olmayan halk, Arapların diğer milletlerden üstün olmadıklarını ortaya çıkarmak için gruplar kurmuştur.
- IV. Türkler, Emevilere düşman olan kuruluşlara yardım etmiştir.

Yukarıda verilenlerden hangileri, Emevilerin yıkılmasına ortam hazırlamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) 1, II ve IV E) 1, III ve IV

(2001-ÖSS)

8.

- I. Hz. Ebubekir döneminde görevlendirilen bir heyet, Kur'an surelerini toplamıştır.
- II. Hz. Osman zamanında Kur'an'ın düzenlenmesi yapılmıştır.
- III. Düzenlenen Kur'an, çoğaltılarak çeşitli yerlere gönderilmiştir.

Yukarıdakilerden hangileri, Kur'an'ın özgür halinin bozulması, değişik biçimlerinin ortaya çıkması tehlikesini kesin olarak önlemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

(2000-ÖSS)

9. Emeviler Döneminde,

- I. İlk Arap parasının basılması
- II. Arap olmayan Müslümanlara mevali (köle) adı verilmesi
- III. Aileler arasında iktidar mücadelesi olması

IV. Ülkeye katılan ulusların kültürlerinden yararlanılması

Olgularından hangileri, Arap milliyetçiliğinin göstergesi sayılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

(1999-ÖSS)

10. İslamiyet'i kabul eden milletler, kutsal kitaplarını okuyabilmek için Arap dilini ve alfabesini öğrenmeye başlamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Bazı toplumlarda, İslamlaşmanın Araplaşma şeklinde ortaya çıkması
- B) İslamiyet'in İslam ülkeleri arasında farklı algılanması
- C) İslamiyet'in kutsal kitabının, özgün biçimini koruması
- D) Arap kültürünün, diğer kültürleri etkilemesi
- E) Arapça sözcüklerin diğer dillerde de kullanılabilir hale gelmesi

11. Emeviler devrinde, Araplar kendilerini soylu ve diğer Müslüman uluslardan üstün görmüşlerdir. Bütün valilik ve komutanlıklara, önemli memurluklara Araplar getirilmiştir. İslam kültür ve uygarlığının oluşmasında büyük katkıları olan, Araplar dışındaki Müslüman kişilere, Arapların kız vermeleri yasaklanmıştır.

Bu bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Emeviler döneminde ırkçılık politikası izlenmiştir.
- B) İslam uygarlığında çeşitli kültürlerin katkıları vardır.
- C) Emeviler devrinde toplumda ayrıcalıklı bir kesim vardır.
- D) Emevi yönetimi, halka eşit olanaklar tanımıştır.
- E) Emeviler devrinde askeri ve sivil örgütler kurulmuştur.

(1998-ÖSS)

12. İslamiyet'te dini yaymak için yapılan, savaşlar kutsal sayılmış, diğer yandan İslam devletlerinde Müslüman olmayan tebaaya, özel vergiler gibi belli koşullarda, din serbestliği tanınmıştır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olamaz?

- A) Devlet yönetiminde hoşgörü olduğunun
- B) Devlet gelirlerinin artırıldığıının
- C) Çeşitli vergilerin alındığının

- D) İslamiyet'in yayılması için çaba harcadığının
- E) Müslüman olmayanların yönetime katıldıklarının
- 13.** İslamiyet'i kabul eden Mısır ve Kuzey Afrika'nın Arap olmayan yerli halkı sadece din değiştirmekle kalmayarak zamanla yeni bir kimlik de kazandılar. Türkler ve İranlılar ise din değiştirmelerine karşın kimliklerini korudular.

Türklerin ve İranlıların kimliklerini korumaları aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Arapçayı din dili olarak kabul etmelerinin
- B) İslamiyet'i gruplar halinde kabul etmelerinin
- C) Araplarla siyasal ilişkilerinin geç başlamasının
- D) Ülkelerinin Arabistan'a daha uzak konumda olmasının
- E) Eski ve köklü bir kültüre sahip olmalarının

(1996-ÖSS)

14. Hz. Muhammed döneminde, İslamiyet'i yeni kabul etmiş, puta tapmaktan henüz ayrılmış kişilerin anılarını canlandırmamak için resim ve heykel yasaklanmış; bu yasağa rağmen Emeviler döneminde Kasr-ül Hayr Sarayı, Abbasiler döneminde ise Balkuvara Sarayı resim, kabartma ve heykellerle süslenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, İslam Devleti'nin kuruluşundan Abbasiler dönemine kadar geçen zaman içinde sanat anlayışındaki bu değişikliğin nedenlerinden biridir?

- A) Sınırların genişlemesi sonucu değişik kültürlerle ilişkiye girilmesi
- B) İslam Devleti'nin ekonomik yönden güçlü olması
- C) Din ile devlet işlerinin birbirinden ayrılması
- D) İslamiyet'te ayrılıkların başlaması
- E) Emeviler döneminde halifeliğin saltanat hali ne getirilmesi

15. İslam dünyasının ünlü bilginlerinden İbni Sina'nın "Kanun" adlı eseri Batılılar tarafından on beş defa Latinceye çevrilerek tıp öğretiminde kullanılmıştır.

Bu durum aşağıdaki genellemelerden hangisini doğrulamaz?

- A) İslam dini bilimsel gelişmelere açıktır.
- B) Pozitif bilimlerde İslam bilginlerinin de hizmetleri vardır.
- C) Tıp alanında da İslam bilgini yetişmiştir.
- D) Pozitif bilimler İslamiyet'le birlikte doğmuştur.
- E) Batı dünyası İslam bilginlerinden yararlanmıştı.

(1995-ÖSS)

16. Dört Halife döneminde bütün Müslümanlar kardeş kabul edildiği halde, Emeviler döneminde Araplar diğer Müslümanlardan üstün görülmüştür.

Emeviler dönemindeki bu anlayış aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamıştır?

- A) Hukuk alanında ilk örgütlenmenin başlamasına
- B) Arap Yarımadası'nda İslamiyet'in yayılmasına
- C) Kur'an nüshalarının eyaletlere gönderilmesi ne
- D) Değişik kültürlerden insanların bir arada yaşamasına
- E) Siyasî kargaşaların doğmasına

17. Yeni bir felsefî görüşü veya sanat akımını yaymaya çalışanlar gibi Hz. Muhammed de İslam dinini yayarken başlangıçta büyük tepkiyle karşılaşmıştır.

Bu duruma bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumların alışkanlıklarını değiştirmek zordur.
- B) Sosyal gelişmeler kentleşmenin bir sonucudur.
- C) Dinde, düşüncede ve yönetimde eski uygulamalar geçerlidir.
- D) İnsan hak ve özgürlüklerinin belirli sınırları vardır.
- E) Sanat etkinliklerinde dinlerin etkisi vardır.

(1993-ÖSS)

18. Hz. Ebubekir döneminde,

- Yalancı peygamberler ortadan kaldırılmış,
- İç ayaklanmalar bastırılmış,
- Dinlerinden dönen Arap kabilelerinin yeniden Müslüman olmaları sağlanmıştır.

Hz. Ebubekir dönemindeki bu gelişmelerin tümü birlikte düşünüldüğünde bunlar, aşağıdakilerden hangisinin bir kanıtıdır?

- A) Ayaklanmaların ekonomik nedenlerle çıktığının
- B) Mezhep ayrılıklarına son verildiğinin
- C) Dinî ve siyasî yönden etkinlik kazanıldığının
- D) Halifelik seçiminde kabilelerin etkili olduğunun
- E) Arap kabilelerinin arasında göçebe hayatın yaygınlaştığının

19. Hicretten sonra Hz. Muhammed Medine halkına, savaşlara kimlerin katılacağına karar verme yetkisinin kendisine ait olduğunu, Müslüman olsun olmasın herkesin eşit haklara

sahip olacağını, dış baskılara karşı birlikte hareket edileceğini duyurmuştur.

Bu duyuru aşağıdakilerden hangisine bir kanıt olabilir?

- A) Hicretin, yeni bir takvimin başlangıcı kabul edildiğine
- B) Yeni bir devletin temellerinin atılmakta olduğuna
- C) Ülke savunmasının Müslümanlara bırakıldığına
- D) Askerliğin meslek haline getirildiğine
- E) Askerî ve siyasî işlerin birbirinden ayrıldığına

(1992-ÖSS)

20. Aşağıdakilerden hangisi Mekkelilerin, Hicret'ten sonra Medine'de toplanan Müslümanları bir güç olarak kabul ettiklerini gösteren bir kanıt değildir?

- A) Kervan ticaretini sürdürmeleri
- B) Medinelilere karşı Uhud Savaşı'nı yapmaları
- C) Müslümanlara karşı baskılarını artırmaları
- D) Müslümanların Kâbe'yi ziyaretlerini engellemeye çalışmaları
- E) Hz. Muhammed'le Hudeybiye Antlaşması'nı imzalamaları

(1990-ÖSS)

21. İslamiyet'ten önce Mekke'yi ziyarete gelen Araplar, kurdukları büyük panayırda alışveriş yaparlar, eğlenceler ve spor karşılaşmaları düzenlerler, sonra da Kâbe'deki putları ziyaret ederlerdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Mekke'nin kutsal bir şehir olduğu
- B) Arapların ticarete önem verdikleri
- C) Arapların çok tanrılı dinlere inandıkları
- D) Kutsal yerlerin ziyaret edilmekte olduğu
- E) Araplar arasında siyasi birlik bulunduğu

(1987-ÖSS)

22. İslamiyet'in ilk yıllarında Arapların özgün bir mimarileri yokken, giderek mimaride belirgin bir Arap sanatı ve üslubu doğmuştur.

Bu kültürel gelişmeyi sağlayan başlıca etken, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok tanrılı dinler
- B) Eski Arap uygarlığı
- C) Arap-Çin ilişkileri

D) Fethedilen ülkelerin kültürleri

E) Helen uygarlığı

(1986-OSS)

ÖSS İslam Tarihi ve Uygarlığı Cevapları

1. E	2. D	3. D	4. E	5. D	6. A
7. E	8. D	9. C	10. B	11. D	12. E
13. E	14. A	15. D	16. E	17. A	18. C
19. B	20. A	21. E	22. D		

ÇIKMIŞ SORULAR

1) Aşağıdakilerden hangisi döneminde Müslümanlar, İspanya üzerinden Avrupa'ya girmişlerdir?

- A) Hz. Muhammed
- B) Dört Halife
- C) Emeviler
- D) Abbasiler
- E) Fatımiler

2016 LYS

2) **İslam ordularına karşı,**

- I. Hazar,
- II. Türgiş,
- III. Avar

Devletlerinden hangileri mücadele etmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2013 LYS

3) **Emevilerden sonra İslam Devleti'nde başa geçen Abbasiler, VIII. yüzyıldan XIII. yüzyıla kadar hüküm sürmüşlerdir.**

Aşağıdaki devletlerden hangisi, Abbasilerle çağdaş bir devlet değildir?

- A) Doğu Roma İmparatorluğu
- B) Sasaniler
- C) Büyük Selçuklu Devleti
- D) Hazarlar
- E) Gazneliler

2013 LYS

4) **Sami dillerinden olan Arapça, İslamiyet'ten önce Arabistan Yarımadası'yla sınırlıyken İslamiyet'ten sonra önem kazanmış ve İslam dünyasında ortak bir dil durumuna gelmiştir.**

Aşağıdakilerden hangisinin bu durumun nedenlerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Arapçanın Kur'an dili olması
 B) Fetihler yoluyla Arapçanın geniş alanlara yayılması
 C) Arapçanın Emeviler Döneminde resmî dil olarak kabul edilmesi
 D) İslamiyet'i kabul edenlerin sayısının artması
 E) Emeviler Döneminde Arapların Arap olmayan Müslümanlardan üstün tutulması

4)

<u>Halifeler</u>	<u>Gelişmeler ve Olaylar</u>	
I.	Ömer	Sınırların genişlemesiyle devlet teşkilatlanmasının hızlanması
II.	Osman	Kıbrıs'ın fethedilmesi
III.	Ebubekir	Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılması
IV.	Ali	İslam dünyasındaki ayrılıkların derinleşmesi
V.	Muaviye	Halifeliğin saltanata dönüşmesi

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) IV. B) V. C) III. D) II. E) I.

2011YGS

5) İslam Devleti'nde Hz. Muhammet'ten sonra devlet başkanı olan kişiye halife sanı verilmiştir. Ancak Dört Halife Dönemi'nin ardından halifenin dini ve siyasi otoritesi, İslam dünyasının tümünde kabul görmemiştir.

Buna, İslam tarihinde görülen,

- I. Emevi halifelerinin güttüğü Arap milliyetçiliği siyasetine karşı tepkilerin ortaya çıkması
 II. Abbasiler, Fatımiler ve Endülüs Emevilerinde olmak üzere aynı anda üç halifenin olması

III. Dört Halife Dönemi'nde Kur'an-ı Kerim'in kitap hâline getirilmesi ve çoğaltılması

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

2012 YGS

6) İslamiyet öncesi Arabistan'da barışın hâkim olduğu "Haram Ayları"nda Mekke ve çevresinde panayırlar kurulur, ticaret yapılır, eğlenceler ve şiiir yarışmaları düzenlenirdi. Bu dönemde ayrıca putların bulunduğu Kâbe ziyaret edilirdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ileri sürülemez?

- A) Sosyal ve kültürel gelişmelerin yaşandığı
 B) Toplumsal barışın sağlandığı
 C) Arapçanın farklı coğrafyalara yayıldığı
 D) Arap edebiyatının geliştiği
 E) Dinî etkinliklerin yapıldığı

2013 YGS

7) Dört Halife Devri'nde Hz. Ebubekir'in ardından Hz. Ömer halife seçilmiştir. Bu dönemde Mısır, Suriye, Irak, İran ve Azerbaycan fethedilmiştir. **Yalnız bu bilgiye dayanarak**

- I. İslam Devleti'nde saltanat sistemine geçildiği,
 II. İslam ordularının güçlü olduğu,
 III. İslamiyet'in yayıldığı

Durumlarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

2014 YGS

8) Emeviler Dönemi'nde, Arap milliyetçiliği politikası izlenmiş ve ayrıca babadan oğula geçen bir saltanat sistemi uygulanmıştır.

Bu uygulamaların Dört Halife Dönemi'ndeki,

- I. Bütün Müslümanlar eşittir.
 II. Vilayetleri, merkezden atanan valiler yönetir.
 III. Halifeler seçim yoluyla belirlenir.

Durumlarından hangileriyle çeliştiği söylenebilir?

- A)Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız III
 D)I ve III E)II ve III

2016 YGS

9) Abbasilerde Halife Mutasından sonra devlet yönetiminde Türklerin etkisi giderek artmış, Türk komutanlar istediklerini halife yapmaya, istemediklerini indirmeye başlamış ve bu komutanlar bazı eyaletleri de kendi aralarında paylaşmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisini gösterdiği savunulabilir?

- A) Siyasal birliğin çözüldüğünü
- B) Saltanat sisteminin dikkate alındığını
- C) Türklerin Abbasiler Döneminde İslamiyet'i kabul ettiklerini
- D) Mutasım Döneminde sınırların çok genişlediğini
- E) Abbasilerin kendilerinden önceki devletlerin etkisinde kaldığını

2009 SOS-1

10) Hz. Muhammed'in ölümü üzerine Arabistan'ın çeşitli bölgelerinde ayaklanmalar çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu ayaklanmaların çıkmasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) İslamiyet'in tam olarak yerleşmemiş olması
- B) Kabilecilik anlayışına bağlı olan halkın devlet örgütlenmesinin dışında kalmak istemesi
- C) Devlet başkanının değişmesi
- D) Halkın, devlete ödemek zorunda olduğu zekât vergisine karşı çıkması
- E) Kur'an'ın bütün ayet ve surelerinin bir araya getirilip toplanmamış olması

2007 SOS-1

11) Emevi hükümdarlarından Abdülmelik zamanına kadar, İslam ülkelerinde resmi yazışmalar o ülkenin diliyle yapıldı. Abdülmelik bütün İslam ülkelerinde resmi dilin Arapça olmasını istemiştir.

Abdülmelik'in bu tutumunun,

- I. Arapçanın İslam ülkelerine yayılması,
 - II. Arapça dışındaki dillerin kullanım alanının daralması,
 - III. Arapların toplumda ayrıcalıklı hale gelmesinin önlenmesi durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2006 SOS-1

12) Müslüman Arapların başka kavimler üzerinde üstünlük kurma çabası Emeviler zamanında en üst düzeye ulaşmıştır. Bu duruma tepki olarak Emeviler zamanında başlayan, Abbasiler zamanında güçlenen ve İslam dünyasının çeşitli halklarının kendi kimlik arayışlarını kamçılayan "Şuubiye" adı verilen bir akım doğmuştur. Aşağıdakilerden hangisinin bu akımın sonuçlarından biri olduğu savunulamaz?

- A) İslam ülkelerinde farklı kültürlerin gelişmesi
- B) Halkların kendi tarihine, diline ve sanatına sahip çıkması
- C) Müslüman halklar arasında sürtüşmelerin çıkması
- D) İslamiyet'in yayılmasının hızlanması
- E) Halkların etnik yapılarıyla ilgili araştırmalar yapılması

2005 ÖSS

13) Hz. Muhammed döneminde Bedir Savaşı'nda esir alınan Mekkelilerin bir kısmı Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi için bir kanıt olabilir?

- A) Arapça okuma yazma öğrenmenin kolay olduğu
- B) Bedir Savaşı'nı Hz. Muhammed'in yönettiği
- C) Okuma yazma bilen esir sayısının fazla olduğu
- D) Bedir Savaşı'nın Müslümanların ilk başarısı olduğu
- E) Okuma yazmaya önem verildiği

2004 ÖSS

14) Abbasiler, ülkelerinde yaşayan Türklere idari ve mali görevlerin yanı sıra askeri alanda da önemli görevler vermişlerdir.

Yalnız bu bilgiye dayanarak,

- I. Abbasiler ve Türkler arasında kültür etkileşimi artmıştır.
- II. Türkler askerlik görevi ile tanışmıştır.
- III. Abbasiler, Arap milliyetçiliği politikası uygulamamıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

2003 ÖSS

- 15) I. Hz. Ebubekir döneminde görevlendirilen heyet, Kur'an surelerini toplamıştır.
- II. Hz. Osman zamanında Kur'an'ın düzenlenmesi yapılmıştır.
- III. Düzenlenen Kur'an, çoğaltılarak çeşitli yerlere gönderilmiştir.

Yukarıdakilerden hangileri, Kur'an'ın özgün halinin bozulması, değişik biçimlerinin ortaya çıkması tehlikesini kesin olarak önlemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2000 ÖSS

- 16) **Emeviler Dönemi'nde,**
I. İslamiyet'te ayrılıklar artmıştır.

II. İslamiyet'te Müslümanlardan alınan öşür ve zekât vergilerinin alınmasına devam edilmiştir.

III. Arap olmayan halk, Arapların diğer milletlerden üstün olmadıklarını ortaya çıkarmak için gruplar kurmuştur.

IV. Türkler, Emevilere düşman olan kuruluşlara yardım etmiştir.

Yukarıda verilenlerden hangileri, Emevilerin yıkılmasına ortam hazırlamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) I, II ve IV E) I, III ve IV

2001 ÖSS

17) Emeviler devrinde, Araplar kendilerini soylu ve diğer Müslüman uluslardan üstün görmüşlerdir. Bütün valilik ve komutanlıklara, önemli memurluklara Araplar getirilmiştir. İslam kültür ve uygarlığının oluşmasında büyük katkıları olan, Araplar dışındaki Müslüman kişilere, Arapların kız vermeleri yasaklanmıştır.

Bu bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Emeviler devrinde ırkçılık politikası izlenmiştir.
B) İslam uygarlığında çeşitli kültürlerin katkıları vardır.
C) Emeviler devrinde toplumda ayrıcalıklı bir kesim vardır.
D) Emevi yönetimi, halka eşit olanaklar tanımıştır.
E) Emeviler devrinde askeri ve sivil örgütler kurulmuştur.

1998 ÖSS

18) İslamiyet'te dini yaymak için yapılan savaşlar kutsal sayılmış, diğer yandan İslam devletlerinde Müslüman olmayan tebaaya, özel vergiler gibi belli koşullarda, din serbestliği tanınmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olmaz?

- A) Devlet yönetiminde hoşgörü olduğunun
B) Devlet gelirlerinin artırıldığının
C) Çeşitli vergilerin alındığının
D) İslamiyet'in yayılması için çaba harcandığının
E) Müslüman olmayanların yönetimine katıldıklarının

1997 ÖSS

19) Hz. Muhammed döneminde, İslamiyet'i yeni kabul etmiş, puta tapmaktan henüz ayrılmış kişilerin anılarını canlandırmamak için resim ve heykel yasaklanmış; bu yasağa rağmen Emeviler dönemindeki Kasr-ül Hayr Sarayı, Abbasi-ler döneminde ise Balkuvara Sarayı resim, kabartma ve heykellerle süslenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, İslam Devleti'nin kuruluşundan Abbasiler dönemine geçen zaman içinde sanat anlayışındaki bu değişikliğin nedenlerinden biridir?

- A) Sınırların genişlenmesi sonucu değişik kültürlerle ilişkiye girmesi

B) İslam Devleti'nin ekonomik yönden güçlü olması

C) Din ve Devlet işlerinin birbirinden ayrılması

D) İslamiyet'te ayrılıkların başlaması

E) Emeviler döneminde halifeliğin saltanat haline getirilmesi

1996 ÖSS

20) İslamiyet'i kabul eden Mısır ve Kuzey Afrika'nın Arap olmayan yerli halkı sadece din değiştirmekle kalmayarak zamanla yeni bir kimlik de kazandılar. Türkler ve İranlılar ise din değiştirmelerine karşın kimliklerini korudular.

Türklerin ve İranlıların kimlikleri korumaları aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Arapçayı dili olarak kabul etmelerinin
B) İslamiyet'i gruplar halinde kabul etmelerinin
C) Araplarla siyasal ilişkilerinin geç başlamasının
D) Ülkelerinin Arabistan'a daha uzak konumda olmasının
E) Eski ve köklü bir kültüre sahip olmalarının

1996 ÖSS

21) Ortaçağda Müslüman bilim adamlarının eski Yunan filozoflarının eserlerinden yaptıkları çeviriler, daha sonra Avrupalıların Ortaçağ anlayışından kurtulmalarında önemli bir etken olmuştur.

Bu bilgiye dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Avrupalılar İslam kaynaklarından yararlanmışlardır.
B) Çevirilerin yapıldığı dönemde İslam dünyasında Avrupa'dan daha aydın bir düşünce ortamı vardır.
C) Eskiçağ Yunan düşünürleri Ortaçağdaki Avrupa düşünürlerinden farklı bir anlayış içindedirler.
D) Ortaçağda Müslüman-Hıristiyan çatışması sona ermiştir.
E) İslamiyet bilime, pozitif ve akılcı düşünceye karşı değildir.

1994 ÖSS

22) Hicretten sonra Hz. Muhammed Medine hakkında, savaşlara kimlerin katılacağına karar verme yetkisinin kendisine ait olduğunu, Müslüman olsun olmasın herkesin eşit haklara sahip olacağını, dış baskılara karşı birlikte hareket edileceğini duyurmuştur.

Bu duyuru aşağıdakilerden hangisine bir kanıt olabilir?

- A) Hicretin, yeni bir takvimin başlangıcı kabul edildiğine
B) Yeni bir devletin temellerinin atılmakta olduğuna
C) Ülke savunmasının Müslümanlara bırakıldığına
D) Askerliğin meslek haline getirildiğine
E) Askeri ve siyasi işlerin birbirinden ayrıldığına

1992 ÖSS

23) İslamiyet'i kabul eden milletler, kutsal kitaplarını okuyabilmek için Arap dilini ve alfabesini öğrenmeye başlamışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Bazı toplumlarda, İslamlaşmanın Araplaşma şeklinde ortaya çıkması
- B) İslamiyet'in İslam ülkeleri arasında farklı algılanması
- C) İslamiyet'in kutsal kitabının, özgün biçimini koruması
- D) Arap kültürünün, diğer kültürleri etkilemesi
- E) Arapça sözcüklerin diğer dillerde de kullanılır hale gelmesi

1999 ÖSS

- 24) Hz. Ebubekir döneminde,
-Yalancı peygamberler ortadan kaldırılmış,
-İç ayaklanmalar bastırılmış,
-Dinlerinden dönen Arap kabilelerinin yeniden Müslüman olmaları sağlanmıştır.

Hz. Ebubekir dönemindeki bu gelişmelerin tümü birlikte düşünüldüğünde bunlar, aşağıdakilerden hangisinin bir kanıtıdır?

- A) Ayaklanmaların ekonomik nedenlerle çıktığının
- B) Mezhep ayrılıklarına son verildiğinin
- C) Dini ve siyasi yönden etkinlik kazanıldığının
- D) Halifelik seçiminde kabilelerin etkili olduğunun
- E) Arap kabileleri arasında göçebe hayatın yaygınlaştığının

1993 ÖSS

- 25) İslamiyet'in ilk yıllarında Arapların özgün bir mimarileri yokken, giderek mimaride belirgin bir Arap sanatı ve üslubu doğmuştur.

Bu kültürel gelişmeyi sağlayan başlıca etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok tanrılı dinler
- B) Eski Arap uygarlığı
- C) Arap. Çin ilişkileri
- D) Fethedilen ülkelerin kültürleri
- E) Helen uygarlığı

1986 ÖSS

- 26) İslamiyet'ten önce Mekke'yi ziyarete gelen Araplar, kurdukları büyük panayırda alışveriş yaparlar, eğlenceler ve spor karşılaşmaları düzenlerler, sonra da Kâbe'deki putları ziyaret ederlerdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Mekke'nin kutsal olduğu
- B) Arapların ticarete önem verdikleri
- C) Arapların çok tanrılı dinlere inandıkları
- D) Kutsal yerlerin ziyaret edilmekte olduğu
- E) Araplar arasında siyasi birlik bulunduğu

1987 ÖSS

- 27) Aşağıdakilerden hangisi Mekkelilerin, Hicret'ten sonra Medine'de toplanan Müslümanları bir güç olarak kabul

ettiklerini gösteren bir kanıt değildir?

- A) Kervan ticaretini sürdürmeleri
- B) Medinelilere karşı Uhud Savaşı'nı yapmaları
- C) Müslümanlara karşı baskılarını artırmaları
- D) Müslümanların Kâbe'yi ziyaretlerini engellemeye çalışmaları
- E) Hz. Muhammed'le Hudeybiye Antlaşması'nı imzalamaları

1990-ÖSS

- 28) İslam dünyasının ünlü bilginlerinden İbni Sina'nın "Kanun" adlı eseri Batılılar tarafından on beş defa Latince 'ye çevrilerek tıp öğretiminde kullanılmıştır.

Bu durum aşağıdaki genellemelerden hangisini doğrular?

- A) İslam dini bilimsel gelişmelere açıktır.
- B) Pozitif bilimlerde İslam bilginlerinin de hizmetleri vardır,
- C) Tıp alanında da İslam bilgini yetişmiştir.
- D) Pozitif bilimler İslamiyet'le birlikte doğmuştur.
- E) Batı dünyası İslam bilginlerinden yararlanmıştır.

1995 ÖSS

- 29) İslam Devleti'nin başkenti önce Medine. Ali zamanında ise Küfe idi Emeviler başkenti Şam'a taşımış, Abbasiler Bağdat'ı kurarak başkent yapmıştır

Yalnız bu bilgiye dayanarak, İslam Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Egemen güç değiştikçe yönetim merkezinin de değiştiği
- B) Güçlü bir merkezi otoriteye dayandığı
- C) Siyasi yönden zamanın en güçlü devleti olduğu
- D) Kültürel etkileşim sağlanmak istendiği
- E) Milliyetçilik duygularının güçlü olduğu

2002 ÖSS

- 30) Yeni bir felsefi görüşü veya sanat akımını yaymaya çalışanlar gibi Hz. Muhammed de İslam dinini yayarken başlangıçta büyük tepkiyle karşılaşmıştır.

Bu duruma bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Toplumların alışkanlıklarını değiştirmek zordur.
- B) Sosyal gelişmeler kentleşmenin bir sonucudur.
- C) Dinde, düşüncede ve yönetimde eski uygulamalar geçerlidir.
- D) İnsan hak ve özgürlüklerinin belirli sınırları vardır.
- E) Sanat etkinliklerinde dinlerin etkisi vardır.

1993 ÖSS

- 31) İslamiyet'in ilk yıllarında Arapların özgün bir mimarileri yokken, giderek mimaride belirgin bir Arap sanatı ve üslubu doğmuştur.

Bu kültürel gelişmeyi sağlayan başlıca etken, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok tanrılı dinler
- B) Eski Arap uygarlığı
- C) Arap-Çin ilişkileri
- D) Fethedilen ülkelerin kültürleri
- E) Helen uygarlığı

1986 ÖSS

32) İslam dünyasında, posta teşkilatı ilk kez aşağıdaki dönemlerin hangisinde kurulmuştur?

- A) Dört Halife
- B) Eyyubiler
- C) Emeviler
- D) Karahanlılar
- E) Fatımiler

1998 ÖYS

33) X. yüzyılda İslam dünyası, siyasi bakımdan hangi devletler tarafından temsil edilmiştir?

- A) Emeviler ve Endülüs Emeviler
- B) Emeviler ve Fatımiler
- C) Fatımiler ve Memlükler
- D) Endülüs Emeviler, Fatımiler ve Abbasiler
- E) Fatımiler, Abbasiler ve Memlükler

1998-ÖYS

34) Aşağıdakilerden hangisi, İslamiyet'te Kerbela, Cemel, Hakem olaylarının meydana gelmesindeki ortak nedenlerden biridir?

- A) Görüş ayrılıklarının ortaya çıkması
- B) Saltanat sistemine geçilmesi
- C) Sınırların çok genişlemiş olması
- D) Yezid'in halife olması
- E) İslam devletinin bir Arap devleti haline gelmesi

1997-ÖYS

35) Aşağıdaki İslam devletlerinin hangisinde sultan din bakımından halifeye, halife de siyaset bakımından sultana bağlı kalmıştır?

- A) Endülüs Emeviler
- B) Karahanlılar
- C) Emeviler

- D) Büyük Selçuklular
- E) Osmanlılar

1996 ÖYS

TEST 2

Soru 1. İslâmiyet'ten önce Araplar Kâbe'yi ziyaret amacıyla Mekke'ye gelirlerdi. O dönemlerde Mekke'de panayırlar kurulurdu.

Yukarıdaki bilgiler, Mekke'nin aşağıda verilen alanlardan hangilerinde önemli bir merkez olmasını sağlamıştır.

- A) Hukuk-Eğitim
- B) Din-Ticaret
- C) Sanat-Edebiyat
- D) Mimari-Tarım
- E) Şiir-Askerlik

Soru 2. Mekke'lilerin Müslümanlar üzerine yapmış oldukları son sefer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taif Seferi
- B) Hendek Savaşı
- C) Huneyn Savaşı
- D) Uhut Savaşı
- E) Hayber'in fethi

Soru 3. Müslümanların elde ettiği ganimetleri bir plan dahilinde paylaşmışlar ve bu uygulama sonraki İslâm devletlerinde de geçerli olmuştur.

Yukarıdaki uygulama aşağıdaki savaşlardan hangisinin sonucunda meydana gelmiştir?

- A) Uhud
- B) Hendek
- C) Hayber
- D) Mute
- E) Bedir

Soru 4. Aşağıdakilerden hangisinin İslâmiyet'in yayılmasına olan katkısı diğerlerine göre daha azdır?

- A) Medine'ye hicret edilmesi
- B) Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılması
- C) Mekke'nin fethi
- D) Hudeybiye Antlaşması
- E) Uhud Savaşı

Soru 5. Hz Muhammed(SAV) Medine'ye hicretten sonra buradaki iç mücadelelere son vermiştir. Burada yaşayan Müslüman, Musevi ve putperest Arapları bir araya getirerek vatandaşlık antlaşması yapmıştır. Bu anlaşma ile bu di-ni gruplar eşit haklara sahip olmuşlar, ibadet ve törenleri-de serbestçe gerçekleştirmişlerdir.

Bu bilgilere göre;

- I. Medine'de güven ve emniyet sağlanmıştı
- II. Farklı inançlara sahip insanlar uzlaşmışlardır.
- III. Yahudiler yapılan antlaşmayı ihlâl etmişlerdir.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) Yalnız I
- E) Yalnız III

Soru 6.

- I. Siffin Savaşı
- II. Kerbela olayı
- III. Hakem olayı

Bu gelişmelerin en önemli sonucu olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Dört Halife devrinde gerçekleşmesi
- B) Ülkenin eyaletlere bölünmesi
- C) Müslümanların arasında ayrılıkların ortaya çıkması
- D) Muhafız teşkilâtının kurulması
- E) Arap Yarımadası'nda siyasi birliğin sağlanması

Soru 7.

- I. Bedir Savaşı
- II. Habeşistan'a hicret edilmesi
- III. Hudeybiye Antlaşması
- IV. Hz Ebubekir'in halife seçilmesi
- V. Muaviye devrinde İstanbul'un kuşatılması

Yukarıda verilen olayların ortak özelliği olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) İslâmiyet'in yayılması yavaşlamıştır.
- B) İslâm tarihinde Cumhuriyet rejimine geçilmiştir.
- C) İslâm Devleti'nde teşkilâtlanma gerçekleştirilmiştir.

- D) İslâm Tarihinde kendi alanlarındaki ilk gelişmelerdir.
- E) İslâm Devleti'nin sınırları genişlemiştir.

Soru 8. Aşağıdaki bölgelerden hangisinin Dört Halife döneminde fethedildiği söylenebilir?

- A) İran
- B) İspanya
- C) Kırım
- D) Maveraünnehir
- E) Fransa

Soru 9. Dört Halife dönemine "Cumhuriyet Devri" de denilmesi bu devrin hangi özelliği ile ilgilidir?

- A) Yöneticilerin halkın içinden çıkması
- B) Halifelerin seçimle işbaşına gelmesi
- C) Herkese düşünce hürriyetinin tanınması
- D) Meclis niteliğinde divan teşkilâtının varlığı
- E) Yahudi ve Hıristiyan halka inanç hürriyetinin tanınması

Soru 10. İslâm dünyasında uzun mücadelelerden sonra yönetimi ele geçiren Emeviler ilk olarak güçlü bir saray muhafız alayı kurmuşlardır.

Emeviler'in bu uygulamasının aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yeni fetihlerin yapılmasına
- B) İç güvenliğin sağlanmasına
- C) Otoriter ve baskıcı bir yönetim oluşturulmasına
- D) Halkın yönetime katılmasına
- E) Önemli görevlere Arapların getirilmesine

Soru 11. Emeviler devrinde İslâm ordularının Orta Asya'da ilerlemelerini kolaylaştıran en önemli etken olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Ordugâh şehirlerin kurulması
- B) Moğolların batıya yönelmeleri
- C) Türklerin İslâmiyeti kabul etmeleri
- D) Türklerin Çinlilere karşı Araplarla ittifak kurmaları
- E) Maveraünnehir'de siyasi birliğin olmaması

Soru 12. Abbasi ailesinin Emeviler'e karşı çıkardığı isyan Arap olmayan Müslümanlar tarafından da desteklenmiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. Emeviler'in Arapçayı resmi dil ilan etmeleri

II. Ülkenin eyaletlere ayrılması

III. Emeviler'in Arapları diğer milletlerden üstün görmeleri

Gelişmelerinden hangilerinin doğrudan etkili olduğu savunulabilir

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Soru 13. Aşağıdakilerden hangisi İslâm Devleti'nin gelir kaynakları arasında yer almaz?

- A) Ganimetler
- B) Öşür ve Haraç
- C) Cizye
- D) Vakıf gelirleri
- E) Zekât

Soru 14. İslâm Devleti'nin temellerinin atıldığı olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mekke'nin fethi
- B) Hudeybiye Barışı
- C) Hicret
- D) Bedir Savaşı
- E) Uhud Savaşı

Soru 15. Müşriklerin Müslümanları resmen tanıdığı olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bedir
- B) Uhud
- C) Hendek
- D) Hudeybiye
- E) Mekke'nin fethi

Soru 16. Aşağıdakilerden hangisi İslâmiyetten önce Arabistan'da kurulmuş devletlerden biri değildir?

- A) Main
- B) Seba
- C) Himyeri
- D) Sasaniler
- E) Tedmürler

Soru 17.

I. Siffin Savaşı

II. Cemel Vakası

III. Kerbelâ Olayı

IV. Puvatya Savaşı

Yukarıdaki olayların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II, I, III ve IV
- B) IV, III, II ve I
- C) I, II, III, IV
- D) III, IV, II ve I
- E) II, I, IV ve III

Soru 18. Müslüman Arapların Avrupa'daki ilerleyişleri hangi olayla son bulmuştur?

- A) Prut Savaşı
- B) Puvatya Savaşı
- C) Hicret
- D) Siffin Savaşı
- E) Nihavend Savaşı

Soru 19. Aşağıdakilerden hangisi İslâm Devleti'nde siyasi üstünlüğü arttıran gelişmelerden biri değildir?

- A) Kudüs'ün fethedilmesi
- B) Cemel Savaşı
- C) Hudeybiye Antlaşması
- D) Fetihlerin yeniden başlaması
- E) Düzenli ordunun kurulması

Soru 20. Emeviler'e ait özelliklerden hangisinin Abbasi Devleti döneminde de devam ettiği söylenemez?

- A) Arap ırkının üstünlüğünün esas alınması
- B) Saltanat sisteminin devam ettirilmemesi
- C) Arap parasının kullanılması
- D) Mimarinin gelişmesi
- E) Arapçanın resmi dil olarak kullanılması

CEVAP ANAHTARI

1-B 2-B 3-E 4-E 5-A 6-C 7-D 8-A 9-B 10-C 11-E 12-C 13-D 14-C 15-D 16-D 17-A 18-B 19-B 20-A

Yahya GÜNGÖRDEN alıntıdır.

TEST 3

1- Emevi halifelerinden Abdülmelik döneminde:

I- Resmi yazışmalarda Arapça'nın kullanılması zorunlu hale getirilmiş.

II- Çukurova bölgesinde Bizanslılar yenilmiş.

III- İslam orduları Atlas Okyanusu'na ulaşmış.

IV- Arap olmayan Müslümanların üst düzey makamlara gelmesi zorlaştırılmıştır.

Bunlardan hangileri, Arap milliyetçiliğine dayalı bir politika izlediğini göstermektedir?

A) Yalnız I. B) I ve II C) II. ve III. D) I ve IV. E) III. ve IV.

2- Emevilerin ilk yıllarında resmi işlemlerde Arap, Yunan, Pehlevi ve Süryani dil ve alfabeleri kullanılmaktaydı. Abdülmelik başa geçince, Arapça'nın kullanılmasını zorunlu hale getirdi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ifadelerden çıkarılabilecek bir yargı değildir?

A) Emevi Devleti değişik kültürlerin yaşadığı alanlarda egemen olmuştur

B) Emevilerin milliyetçi politikası sona ermiştir

C) Emevi ülkesinde resmi yazışmalarda birlik sağlanmıştır

D) Emevi Devleti'nde farklı etnik gruplar yaşa-maktadır

E) Emeviler devrinde Arapça resmi dil haline gelmiştir

3- İslam Devleti'nde başlangıçta tüm idari işler halifelerin eliyle yürütülürken, zamanla devlet idaresinde yeni görev ve görevli-ler ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu gelişmede etkili olan faktörler-den biri değildir?

A) Ülke sınırlarının genişlemesi

B) Yeni sorunların ve ihtiyaçların çıkması

C) Halifelerin seçimle belirlenmesi

D) Yeni kurumlara ihtiyaç duyulması

E) Hükümet işlerinin artması

4- Hz. Ömer döneminde ülke yönetim birimlerine ayrılmış, illerin başına valiler atanmış, davalara bakmak üzere kadılar tayin edilmiş, devlet hazinesi, askeri şehirler ve ordu divanı kurulmuş-tur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu uygulamalara etki eden faktör-lerden biri değildir?

A) Gelir ve giderlerin kayıt altına alınmak istenmesi

B) Adalet ve yönetimle ilgili yeni birimlere gereksinim duyul-ması

C) Hilafetin milliyetçi bir Arap devletine dönüştürülmek istenmesi

D) Ülkede asayiş ve güvenliğin sağlanmak istenmesi

E) Sınırların genişlemesiyle birlikte yeni ihtiyaçların çıkması

5- İslamiyet'in esaslarına göre devletin temel amacı "insanlar

arasında adaleti sağlamak ve ülke kaynaklarının tamamının halkın yararına kullanılmasını temin etmek"tir. Buna karşılık halk da, devlete ve kanunlara itaat etmek, ülke savunması için gerektiğinde canını feda etmek-le yükümlüdür.

Aşağıdakilerden hangisi, yukarıdaki yaklaşımda belirtilen ilkelerden biri değildir?

A) Adalet

B) Eşitlik

C) Kanunlara bağlılık

D) Özel mülkiyet

E) Sosyal devlet

6- Emevilere gelinceye kadar halifeler seçimle belirlenirken, Emeviler döneminde hilafet, babadan oğula geçen bir salta-nat halini almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun yol açtığı sonuçlardan biridir?

A) Bilimsel çalışmalara ara verilmesi

B) Yönetimde hanedancı anlayışın uygulanması

C) Fetih hareketinin durması

D) İslamiyet'in geniş bir alana yayılması

E) Kuzey Afrika'da kesin hakimiyet kurulması

7- Abbasi halifesi Me'mun, Bağdat'ta Beytül-Hikme (Bilgi Evi) denilen bir medrese kurmuş, büyük bir kütüphane oluşturu-muş, eski Yunan tıp ve matematiğine ait bir çok eseri Arap-ça'ya tercüme ettirmiştir.

Bu bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Yunan bilimi İslam dünyasında etkili olmuş-tur

B) Abbasiler döneminde kültürel faaliyetler canlanmıştır

C) Yunan bilimi Müslümanların tepkisine neden olmuştur

D) Müslümanlar bilimsel çalışmalara önem vermişlerdir

E) Filoloji çalışmaları ve çevirmenlik mesleği önem kazanmış-tır

8- Emeviler döneminde Araplar diğer Müslümanlardan üstün tutulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu uygulamanın sonuçlarından biri değildir?

A) Toplumda siyasi kargaşaların doğması

B) İslamiyet'in eşitlik ilkesinin ihlal edilmesi

C) Halifeliğin saltanata dönüştürülmesi

D) Emeviler arasında ırkçı yaklaşımın yayılması

E) Arap olmayan Müslüman toplulukların devlete güven ve bağlılıklarının sarsılması

9- İslamiyet'in ilk yılları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangi-si yanlıştır?

A) İlk dört halife seçimle belirlenmiştir

B) En geniş sınırlara Emeviler döneminde ulaşılmıştır

C) Emeviler hilafeti saltanata dönüştürmüştür

- D) Devlet teşkilatında ilk düzenlemeyi Abbasiler yapmıştır
E) Abbasiler döneminde Türklere devlet idaresinde önemli görevler verilmiştir

10- Aşağıdakilerden hangisi, İslam kültür ve medeniyetinin oluşmasına olumlu yönde etki eden faktörlerden biri değildir?

- A) Farklı kültür merkezlerinin fethedilmesi
B) Klasik eserlerden çevirilerin yapılması
C) Akla ve bilimsel çalışmaya önem verilmesi
D) Medrese ve kütüphanelerin kurulması
E) Arap olmayanlara karşı mevali (köle) anlayışının uygulanması

11- Abbasiler döneminde eski Yunan eserlerinden matematik, tıp, astronomi ve fizikle ilgili olanlar Arapça'ya çevrilmiş; fakat, edebi eserler çevrilmemiştir.

Edebi eserlerin çevrilmeyişi, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanamaz?

- A) Eski Yunan'ın çok tanrıcılık inancının izlerini taşımaları
B) Güzel söz söyleme (hitabet) sanatı yönünden zayıf bulunmaları
C) Eski Yunan mitolojisini konu edinmeleri
D) İslamiyet'in inanç ilkelerine aykırı bir içerikte olmaları
E) Yunan tanrılarının mücadelesini konu edinmeleri

12- İslamiyet'in doğuşu sırasında Arapça sadece Arap Yarımadası'nda konuşulurken, daha sonra geniş bir alana yayılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu gelişmeye etki eden faktörlerden biri olamaz?

- A) Arapça'nın Kur'an dili olması
B) İslamiyet'in geniş bir alana yayılması
C) Müslümanların bilim ve sanatta ilerlemesi
D) Bedevi yaşam tarzının benimsenmesi
E) Başarılı fetihlerin gerçekleştirilmesi

13- Emeviler döneminde, sınırlar genişlemesine rağmen, İslamiyet'in yayılmasının diğer dönemlere nazaran yavaşlamasında, Emevilerin en çok aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Sarayları heykellerle süslemeleri
B) Lüks ve ihtişama önem vermeleri
C) Kerbela katliamına neden olmaları
D) Hilafeti saltanata dönüştürmeleri
E) Başka milletlere karşı tutumları

14- Aşağıdakilerden hangisi, Hz. Ömer döneminde sınırların genişlemesinin yol açtığı sonuçlardan biridir?

- A) Devlet teşkilatında yeni düzenlemeler yapma gereksinimi duyulması
B) Hanif inancında olanların Müslüman olması
C) İslamiyet'ten dönenlerle mücadele edilmesi

- D) Kur'an-ı Kerim'in kitap şeklinde toplanması
E) Hicaz bölgesinde putperestliğin sona ermesi

15- Endülüs'teki zengin İslam kültürü İspanya üzerinden Avrupa'ya taşıdı. Burada, Eski Yunan'dan, Hint'ten, İran'dan süzülüp gelen, insanlığın ortak bilim, kültür ve medeniyet değerlerinin temel taşları olan eserler Arapça'dan Latince'ye çevrildi. Bu gelişmeler daha sonra Avrupa'nın Ortaçağ skolastik düşüncesinden çıkarak Rönesans hareketini başlatmasında etkili oldu.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ifadelerden çıkarılabilecek bir yargı olamaz?

- A) Medeniyetler arası etkileşimde çevirilerin önemli bir yeri vardır
B) Müslümanlar, insanlığın evrensel bilim ve medeniyet değerlerine sahip çıkmıştır
C) Rönesans hareketi Ortaçağ Avrupa değer yargılarına karşı bir tepkidir
D) Avrupa'nın skolastik Ortaçağ düşüncesi İspanya'daki Müslümanları etkilemiştir
E) Ortaçağ'da Arapça ve Latince bilim dilleri haline gelmişlerdir

16- İslamiyet putperestliği yasaklamasına rağmen, Hristiyan ve Yahudilere geniş haklar tanınmış, inanç ve ibadetleri özgür bırakılmış; bu himaye karşılığında onlardan cizye vergisi alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu uygulamada etkili olan faktörlerden biri değildir?

- A) Hristiyan ve Yahudiliğin vahye dayanan din-ler olması
B) İslamiyet'in inançlar üzerinde baskı kurmaya karşı olması
C) Hristiyanlık ve Yahudilik dinlerindeki mezhep ayrılıklarının sona erdirilmek istenmesi
D) Hristiyan ve Yahudilerden vergi almanın sürdürülmesi istenmesi
E) Putperestliğin temelinde vahye dayalı bir inancın olmaması

17- Emeviler döneminde mevali (köle) statüsünde görülen Arap olmayan Müslüman milletler, Abbasiler döneminde Araplarla eşit statüye geldiler.

Bu durumun yol açtığı başlıca sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fetih hareketinin yaygınlık kazanması
B) Diğer kültürlerden çevirilerin yapılması
C) Arapça konuşmanın yaygınlık kazanması
D) Milletlerarası ticaretin canlanması
E) Devlet yapısındaki milliyetçi Arap baskısının sona ermesi

18- Abbasi ordusunda yetişen Türk komutanlar Bizans'a karşı başarı kazandılar. İç karışıklıkları bastırarak devleti uzun süre ayakta tuttular. Mısır, Suriye ve Doğu eyaletlerinin valiliklerini

yaptılar. Vezirlik makamına atanarak devletin sivil görevlerini başarıyla yürüttüler.

Bu bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Abbasiler Türklerin askeri yeteneklerinden yararlanmışlardır
- B) Abbasi Devleti'ne karşı iç isyanlar çıkmıştır
- C) Abbasiler döneminde Bizans'la başarılı savaşlar yapılmıştır
- D) Türkler, Abbasi Devleti'nde üst düzey yöneticiler olarak görev almışlardır
- E) Abbasiler döneminde İslamiyet'in yayılması yavaşlamıştır

19- İslam medeniyeti kavramı, tarih boyunca birbirinden oldukça farklı ekolleri, ülkeleri ve dönemleri kapsamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ifadelerden çıkarılabilecek bir yargı değildir?

- A) İslam medeniyeti, değişik kültürlerin etkisiyle oluşan ortak bir medeniyettir
- B) İslam dünyasında, skolastik düşünce gibi dogmatik kalıplar yoktur
- C) İslam medeniyeti Arapların oluşturduğu bir medeniyettir
- D) İslamiyet'i kabul eden toplumların İslam medeniyetinin oluşumuna katkısı vardır
- E) İslam medeniyeti, sınırların genişlemesiyle farklı kültürlerden beslenmiştir

20- Emeviler, İslam Devleti'ni tüm yönleriyle bir Arap devleti haline getirdiler.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun bir göstergesidir?

- A) Kuzey Afrika'nın fethinin tamamlanması
- B) Endülüs medeniyetinin temelinin atılması
- C) İstanbul'un karadan ve denizden kuşatılması
- D) Maveraünnehir ve Türkistan'ın fethedilmesi
- E) Arap olmayan Müslümanlara mevali (köle) adı verilmesi

21- İslamiyet'in ilk yıllarında;

- Müslüman tüccarlar doğuda Çin, batıda İspanya, kuzeyde Hazar ülkesine kadar gide-rek alışveriş yapmışlardır.
- Bağdat, Semerkant, Mısır ve Endülüs'te üretilen kağıt, sonradan Avrupa'ya geçmiştir.
- Nil, Fırat, Dicle, Seyhun ve Ceyhun havzalarında ziraat yapılmıştır.
- Arabistan'da deve, İran'da koyun yetiştiriciliği ve dokumacılık gelişmiştir.

Bu bilgilerde, devletin aşağıdaki gelir kaynaklarından hangisine değinilmemiştir?

- A) Ticaret B) Sanayi C) Ganimet D) Hayvancılık E) Tarım

22- İbni Sina'nın Kanun isimli tıp eseri uzun süre Avrupa'da temel ders kitabı olarak okutulmuş, Razi'nin kimya üzerine yazdığı Sırların Kitabı adlı eser Avrupalı araştırmacılar üzerinde etkili olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi değildir?

- A) Müslümanların Avrupa'yı etkilediği
- B) Avrupa'da engizisyon sisteminin terk edildiği
- C) Arapçadan Avrupa dillerine çeviriler yapıldığı
- D) İslamiyet'in akla ve bilime önem verdiği
- E) Müslümanların bilimde ilerledikleri

23- Hz. Ebubekir döneminde, savaşlarda çok sayıda Kur'an hafızının şehit düşmesi üzerine, Kur'an'ın özgün biçimini korumak amacıyla aşağıdaki tedbirlerden hangisi alınmıştır?

- A) Kur'an ayetlerini kitap şeklinde toplama
- B) İslamiyet'ten dönenlerle mücadele etme
- C) Sınır boylarında ordugah şehirler kurma
- D) Yalancı peygamberlerle mücadele etme
- E) Kur'an-ı Kerim nüshalarını çoğaltma

24- Aşağıdakilerin hangisi, İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilik dinlerinin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Kutsal kitaba dayanma
- B) Vahiy sonucu kurulmuş olma
- C) Ahlaki değerlere önem verme
- D) İbadet yerlerine sahip olma
- E) Belli bir kavme ait olma

25- İlk kez Hz. Ebubekir döneminde toplanarak ki-tap haline getirilen Kur'an-ı Kerim, Hz. Osman döneminde çoğaltılarak ordugah şehirlere gönderilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'in kitap haline getirilmesi ve çoğaltılması, öncelikle aşağıdakilerden hangisini önlemeye yönelik bir tedbir niteliğindedir?

- A) İç isyanların çıkmasını
- B) Yöneticilerin baskıcı tutumlarını
- C) Hristiyan misyonerlerin çalışmalarını
- D) Kur'an'ın özgün biçiminin bozulmasını
- E) Putperestliğin yayılmasını

26- Abbasiler, İran kökenlileri üst düzey yöneticiler olarak atadılar. İran tesiriyle vezirlik kurumunu oluşturdular.

Bu durum, Abbasilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin bir kanıtı değildir?

- A) Arap ırkçılığı yapmadıklarının
- B) Başka kültürlerle açık olduklarının
- C) Arap olmayan Müslümanlara idari görevler verdiklerinin
- D) İran devlet teşkilatını örnek aldıklarının
- E) Yöneticilerini seçimle belirlediklerinin

Cevaplar

1- D2-B3- C4- C5-D6- B7- C8-C9-D10-E11-B12- D13-E14-A

15-D16-C17-E18- E19-C20-E21- C 22-B23- A24- E25- D26-E

Tarih Sınıfı alıntısıdır

TEST4

1. Abbasi Halifesi Me'mun Dönemi'nde Bağdat'ta Beyt-ül Hikmet, denilen içinde kütüphane, akademi ve tercüme bürosu bulunan bir kurum açılmıştır.

Bu durum;

I-Abbasi Uygarlığı çevre uygarlıklarla etkileşim halindedir.

II-Bilimsel çalışmalar, devlet tarafından desteklenmektedir.

III-İslâm'daki mezhep ayrılıklarına son verilmek istenmektedir.

Yargılarından hangisini destekler niteliktedir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve I) E) I, II ve III

2. Hz. Ömer Dönemi'nde fethedilen bölgelere Emir'ül Ümera denilen valiler atanmaya başlandı. Emir'ül Ümeralar geniş yetkilerle donatılmalarına karşın, Hali-fe'nin o bölgeye tayin ettiği başka bir görevliyi görevden alma yetkisine sahip değillerdi.

Bu uygulama ile;

I-İslâm topraklarını genişletme

II-Merkezi otoriteyi koruma

III-Yerel güçler oluşturma

Amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmek istendiği savunulabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve II E) I, II ve III

3. İslâm tarihinde çeşitli grup, toplum ve milletlerin İslamiyet'i farklı anlama ve yorumlamalarından ve iktidar mücadelelerinden dolayı Emeviler devrinde "Fırkalar" Abbasiler devrinde ise "Mutezile" denilen fikri, siyasi, felsefi bir mezhep ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

I-Emeviler devrinde uygulamalar gruplaşmalara neden olmuştur.

II-Abbasiler devrinde Müslümanlar arası çatışmalar sona ermiştir.

III-Akla ve bilme verilen önem Abbasilerle daha da artmıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I ve III

4. Emeviler ve Abbasiler devrinde halifelik sembolleri hırka, hutbe, mühür, sikke ve asa idi.

Buna göre;

I-Halifelik dinsel ve siyasi bir kurumdur.

II-Halifelik sembollerinin belirlenmesinde İslamiyet öncesi değerlerde etkili olmuştur.

III-İktidar mücadeleleri sona ermiştir.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) I, II ve III

5.

I-Kuran'ın kitap halinde toplatılması

II-Posta teşkilatının kurulması

III-Halifeliğin babadan oğula geçmesi

IV-Valilerin sayısının hızla artması

Gelişmelerden hangilerinin sınırların genişlemesine paralel olarak ortaya çıktığı savunulabilir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV

D) I ve III E) II ve IV

6. Abbasiler Dönemi'nde meydana gelen,

I-Vezirlik kurumunun oluşturulması

II-Tevaif-ül Mülk adı verilen devletlerin oluşması

III-Valilerin yetkilerini artırmaları

Gelişmelerinden hangileri merkezi otoritenin zayıfladığının kanıtıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III

D) I ve II E) I, II ve III

7. X. yüzyılda İslâm dünyasında felsefe, matematik ve edebiyat alanlarında Arapça önemli eserler üretilmiştir.

Buna göre;

I-Arapçanın bilim dili olduğu

II-Arapçanın halk arasındaki öneminin azaldığı

III-İslâm uygarlığının bilimsel gelişmelere açık olduğu

Yargılarından hangisine varılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız II

D) I ve II E) II ve III

8. İslâm Devleti'nin çeşitli devirlerinde görülen,

I-Gayrimüslimlerden cizye vergisi alınması

II-Halkın Müslüman ve zimmi olarak ayrılması

III-Köle emeğinden yararlanılması

Gelişmelerinden hangileri İslâm Devleti'nde toplumsal eşitliğin olmadığını kanıtlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

9. Zimmiler (Gayrimüslimler) devlete cizye vergisi veriyorlar ve bunlara İslam hukuku uygulanıyordu. Sorun kendi aralarında ise bu kesimlere kendi hukukları uygulanıyordu.

Bu durum,

I-İslam Devleti'nde dinsel hoşgörünün olduğu

II-Gayrimüslimlerle, Müslümanlar arasında çatışmaların yaşandığı

III-Gayrimüslimlerin ayrıcalıklarının yasalarla korunduğu

IV-İslâm Devleti'nde hukuk birliğinin olmadığı

Yargılarından hangileri kanıtlar?

A) Yalnız IV B) II ve III C) I ve IV

D) II ve IV E) I, III ve IV

10. Müslüman tüccarlar hurma, şeker, pamuklu ve yünlü kumaşlar, demirden araçlar ve cam eşya ihraç ederler buna karşılık baharat, ipek. Fildişi, sert ağaçlar ve deri mamuller alırlardı.

Buna göre İslâm Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılır?

A-İthalat ve ihracata Önem verildiği

B-Tarımsal üretimin geliştiği

C-Lüks tüketimin var olduğu

D-Bilimsel çalışmalara önem verildiği

E-Devletin gelir ve gider dengesinin korunduğu

11. İslâm Devleti'nin gelir kaynakları sadaka, ganimet, gayrimüslimlerden alınan haraç ve cizye, Müslüman çiftçilerden alınan öşür idi.

Buna göre;

I-Savaşların bir tür gelir kaynağı sayıldığı

II-Gelir ve giderlerin birbirini dengelediği

III-Tarımın önemli bir gelir kaynağı olduğu

IV-Müslümanlar ve gayrimüslimlerin eşit olduğu

V-Vergi sisteminde dinsel farklılıkların dikkate alındığı

Yargılarından hangisine ulaşılır?

A) II ve IV B) II ve V C) I ve V

D) I, III ve V E) II, IV ve V

12. Emeviler Arap ırkçılığına dayalı politika izlerlerken Abbasiler, İslâm Devleti'ne yeniden ümmetçi nitelik kazandırdılar.

Bu bilgiler dikkate alındığında;

I-Emevilerin Arapların dışındaki kesimlerin düşmanlığını kazandıkları

II-Abbasiler Dönemi'nde Halifelğe Arapların dışındaki topluluklardan kişilerinde getirildiği

III-İslamiyet'in farklı toplumlarca benimsenmesinin

Abbasiler Dönemi'nde daha da hızlandığı yargılarından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I,II ve III

13. XIII. yüzyılın başında Arap dili sadece Arap yarımadasında konuşulan bir dil iken, VIII. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak X. yüzyıla kadar Avrupa, Asya ve Afrika'da konuşulan bir dil haline gelmiştir.

I-Bu durumun ortaya çıkmasında,

II-Fetih siyasetinin izlenmesi

III-ön Asya uygarlıklarından çeviriler yapılması

IV-Kur'an'ın Arapça olması

Durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) E ve III E) I, II ve III

14. İslâm Uygarlığına ilişkin bazı bilgiler şunlardır;

I-Daha çok cami ve saray mimarisi gelişmiştir.

II-Bağdat ve Şam ile şehirciliğin güzel örnekleri sergilenmiştir.

III-Hattatlık, minyatür ve nakkaşlık gibi sanat dalları gelişmiştir.

IV-Yunanca, Farsça, Hintçe ve Süryanice 'den tercüme yapılmıştır.

Bunlardan hangilerinin bazı sanat dallarının yasaklanması sonucu ortaya çıktığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) II ve IV E) II, III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1.B 2.B 3.E 4.A 5.E 6.C 7.B 8.E 9.C
10.D 11.D 12.C 13.D 14.C

BOŞLUK DOLDURMA

- 1-Arabistan’da şehirde yaşayanlara....., çöllerde yaşayanlara.....denirdi
- 2- **Yine bir gün.....dağındaki mağarada iken, Cebrail Ona “Ey Muhammed! Yaratan Rabbinin adıyla oku !” diyerek Allah(C.C)’ın emirlerini bildiriyordu.(610)**
- 3-Kureyş’in kini ve baskısı yüzünden. Müslümanların bir kısmı Peygamberimizin de müsaadesi ile.....göç ettiler(615).
- 4-**Göç eden Mekkeli Müslümanlara.....onlara yardımcı olan Medinelî Müslümanlara daadı verilmiştir.**
- 5-Medine’de İslam Devleti’nin temelleri atılmıştır.
- 6-..... Müslümanların ilk zaferidir. Cesaretlerini ve kendilerine güvenlerini artırmıştır.
- 7-..... Müslümanlar ilk yenilgilerini almışlardır. Peygamberimizin amcası Hz. Hamza bu savaşta şehit düşmüştür
- 8-.....teklifi ile Medine’nin açık olan bölümlerine hendekler kazarak savunma savaşı yapılmıştır. Başarılı olamayan Mekkeliler geri çekilmek zorunda kalmışlardır
- 9-.....savaşı Mekkelilerin son kez Medine’ye gelişleridir. Bundan sonra Müslümanlar Mekke üzerine gideceklerdir.
- 10-..... Antlaşması ile, Mekkeliler Müslümanları siyasi bir güç olarak tanımışlardır
- 11- Medine-Şam ticaretini tehdit etmeleri üzerine Yahudiler üzerine yapılmıştır
- 12-Fethiyle Müslümanlar ekonomik olarak güçlendiler. Çünkü ticaretle uğraşıyordu. Mekkeliler İslamiyet’i kabul etti.
- 13-..... Bizans’tan bir saldırı geleceği haberi alınması ve çevredeki kabilelere bir gözdağı verme düşüncesiyle yapılmıştır. Haberin doğru olmadığı anlaşıldığı için seferden dönülmüştür.
- 14-632 yılı başında Hz. Muhammed hayatını gayesine ulaştığı olmanın huzuru ve mutluluğu içerisinde, Hac görevini ifa etmek üzere Mekke’ye hareket etti. Buna İslam tarihinde.....denir.
- 15-Hz.Ebubekir’in iki yıllık hilafeti İslamiyet’ten dönenler ve peygamberlik iddia edenlerle mücadeleler içinde geçmiştir. Buna.....” denir.
- 16-.....döneminde, yalancı peygamberlerle mücadeleler sırasında pek çok hafızın şehit düşmesi üzerine, Hz. Ömer’in de teklifi ile Kur’an-ı Kerim bir kitap haline getirildi. Buna Mushaf adı verildi.
- 17-Devri İslamiyet’in dağılmasının önlenmesi ve derlenip toparlandığı bir dönem olmuştur
- 18-dönemi geniş fetihler dönemidir
- 19-.....savaşında Sasani ordusu yenilgiye uğratıldı, Sasani Devleti yıkıldı ve İran Müslümanların eline geçti. Böylece Türklerle Müslüman Araplar komşu oldular

- 20-.....savaşı ile Bizans ordusu yenilgiye uğratılmış, Kudüs dahil Suriye kapıları Müslümanlara açılmıştır.
- 21-655 yılında Finike açıklarında deniz savaşında İmparator Konstans’ın idare ettiği Bizans donanmasını mağlup etti. Bu savaşadeniz savaşı denir.
- 22-.....Zamanında Kur’an-ı Kerim çoğaltılarak, önemli merkezlere gönderildi.
- 23-.....Hilafeti esnasında Suriye valisi Muaviye, Suriye sahillerinde ilk İslam donanmasını kurarak Kıbrıs’a (649)ve diğer adalara seferler düzenledi.
- 24-.....Halifeliği hep iç karışıklıklarla geçti ve dışarıda fetihler yapılamadı.
- 25-Hz.Ali ile Kufe yakınlarında yapılan savaşı Hz.Aişe kaybetti. Hz. Talha ve Zübeyr şehit oldu. Bu olayadenir.
- 26- Hz. Muaviye, Hz. Ali’nin halifeliğini tanımadı. Bu sebeple aralarındaSavaşı meydana geldi
- 27-..... İslam da ilk ayrılıkların ortaya çıkmasına yol açmıştır
- 28-.....Halifelik saltanat halini almıştır
- 29-.....Olayı. İle Peygamberimizin torunu, Hz.Ali’nin oğlu Hz. Hüseyin’in halife Yezit tarafından şehit edilmesi Bu olay İslam’daki ayrılıkları daha da belirginleştirmiştir.
- 30-İslam tarihinde ilk kez İstanbul ‘un kuşatması.....devrinde gerçekleşti.
- 31-İlk paranın basılması.....devrinde. gerçekleşti
- 32-Arapçanın resmi dil haline getirilmesidevrinde. gerçekleşti
- 33- Franklarla yapılansavaşında mağlup olunmuş ve Müslümanların batıdaki sınırlarını belirlemiştir. Bu sınır Pirene dağlarıdır.-
- 34- Emevilerin yıkılışının en önemli sebebi
- 35- Emevi ailesinden Abdurrahman adındaki kişi kaçarak İspanya’ya geçmiş ve oradaEmevi Devletini kurmuştur.
- 36-.....en önemli rolü İslam Medeniyetini batıya taşımalarıdır. Kurtuba ve Toledo şehirleri önemli bilim merkezleriydi.
- 37-1031 yılında Endülüs Emevi Devleti yıkılınca pek çok küçük devletçik ortaya çıktı. Bu devletlere.....denir.
- 38-Emevi Hanedanını yıkılmasında. Abbasilerin kurulmasında.....Ayaklanması etkili olmuştur.
- 39-..... fetihlerden daha çok bir bilim ve kültür devri olmuştur. Bilhassa tercüme faaliyetlerine önem verilmiş, Yunan, Hint, İran eserleri Arapça ‘ya çevrilmiştir
- 40-Yunan,Hint,İran eserleri Arapça ‘ya çevirmek için El-Me’mun tarafındanaçılmıştır.
- 41-Abbasiler ile Çinliler arasında yapılansavaşında Türkler Müslüman Arapların yanında yer almışlardır.
- 42-İslam tarihinde ilk medreseler, vezirlik ve geniş anlamda divan teşkilatıDöneminde oluşturuldu.
- 43-Abbasile.....saldırıları sonucu yıkıldı (1258)